

**A Vak Bottyán
Általános Iskola és Gimnázium
Pedagógiai és Művelődési Programja**



Tartalomjegyzék:

Tartalomjegyzék:	2
I. HELYZETELEMLÉS	5
1. Törvényi háttér	5
2. Jogi státusz (Alapító okirat).....	5
3. Az intézmény helyzete	7
3.1. Az intézmény tanulócsoporthai.....	7
3.2. A nyitott iskola - a szülők elvárásai.....	7
3.3. A munkaközösségek véleménye	7
4. Hagyományok, eredmények.....	8
4.1. Hagyományok, kiemelt területek	8
4.2. Eredmények.....	8
5. Az intézmény kapcsolatai.....	9
5.1. Az Intézményi Tanács	9
5.2. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése	9
5.2.1. A szülők tájékoztatásának formái	9
5.2.2. A szülők és a pedagógusok kapcsolattartásának formái.....	10
5.2.3. A szülő az intézmény közéletében.....	10
5.2.4. Tanulói részvétel az iskolai szervezetben	11
5.3. Az intézmény társadalmi kapcsolatai	11
II. NEVELÉSI PROGRAM	13
1. Küldetésnyilatkozat	13
2. Az intézmény stratégiája.....	14
2.1. Az intézmény pedagógiai alapelvei és értékei	14
2.1.1. Pedagógiai alapelveink.....	15
2.1.2. Pedagógiai értékeink.....	15
2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei	16
2.2. Az intézmény legfontosabb funkciói	19
2.2.1. A tanulás tanítása - az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása.....	19
2.2.1.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	20
2.2.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése.....	20
2.2.1.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése.....	21
2.2.2. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés – érték közvetítés	22
2.2.3. Énkép – önismeret - személyiségfejlesztés	22
2.2.3.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
2.2.4. A testi és lelki egészséges életmódra nevelés - a családi életre nevelés.....	23
2.2.4.1. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	24
2.2.4.2. A tanulók egészségügyi felügyeletével és fizikai állapotával összefüggő feladatok.....	25
2.2.5. Környezeti (környezetvédelmi) nevelés	26
2.2.6. Pályaorientáció	27
2.2.7. A szociális ellátás biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése	28
2.2.8. Hon- és népismeret – a közösségfejlesztés.....	28
2.2.8.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	29
2.2.9. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	30
2.2.10. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	30
2.2.11. Gazdasági nevelés	31
2.2.12. Médiatudatosságra nevelés	31
2.3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	31
2.4. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	33
3. Egészségnevelési program.....	34
3.1. Az egészségvédelem kiemelt témakörei.....	34
3.2. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	34
3.2.1. Iskolai étkeztetés.....	35
3.2.2. Mindennapos testmozgás.....	35
3.2.3. A személyiség fejlesztése	36
3.2.4. Az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogprevenció	36
3.2.5. A fogyasztóvédelem kérdése	38
3.2.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	39

4. A környezeti nevelés programja	39
4.1. Környezeti nevelésünk célja	40
4.2. Helyzetkép, helyzetelemzés	40
4.3. Konkrét célok az iskola környezeti nevelésében	40
4.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	41
4.4.1. Hagyományos tanórai lehetőségek	41
4.4.2. Nem hagyományos tanórai lehetőségek	44
4.4.3. Tanórán kívüli lehetőségek	44
4.5. Az iskolai környezet	45
4.6. Módszerek	45
4.7. Erőforrások	45
4.7.1. Személyi erőforrások	45
4.8. Taneszközök	46
4.9. Kommunikáció	46
4.10. Továbbképzés	46
4.11. Környezetvédelmi jeles napok az iskolai programban:	46
5. Esélyegyenlőséget biztosító alapelveink	46
6. Komplex alapprogram	47
6.1. Alapelvek, célok, feladatok	47
6.1.1. Célok:	47
6.1.2. Alapelvek	48
6.1.3. Komplex Alapprogram	48
6.2. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek	48
6.2.1. Fejlesztési feladatok	48
6.2.2. Kiemelt fejlesztési feladataink	49
6.2.3. További feladatok	49
6.2.4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök	50
6.2.5. További tanulást segítő eszközök	50
6.2.6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek	50
6.3. A Komplex alapprogram sajátosságai	52
6.3.1. A Komplex Alapprogram alprogramjai	52
6.3.1.1. A testmozgásalapú alprogram (TA)	52
6.3.1.2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)	52
6.3.1.3. A művészetalapú alprogram (MA)	53
6.3.1.4. A logikaalapú alprogram (LA)	53
6.3.1.5. A digitális alapú alprogram (DA)	54
6.3.2. Komplex óra	55
6.3.3. Ráhangolódás	56
6.3.4. „Te órád”	56
6.3.5. Házi feladata	56
6.3.6. Értékelés	56
6.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, illesztése a Komplex alapprogramhoz	57
6.5. A szülők és a tanulók tájékoztatása	57
6.6. Az iskolában folyó munka időkerete	57
7. Honvéd Kadét Program	59
III. HELYI TANTERV – OKTATÁSI PROGRAM	60
1. A választott kerettanterv	60
2. NAT 2020 műveltségterületei és a hozzájuk kapcsolódó tantárgyak:	60
3. Óratervek	61
3.1. Óratervi háló a 2020/2021. tanévtől kezdődően, felmenő rendszerben	62
3.1.1. Általános iskola 1-8. évfolyam:	62
3.1.2. Általános iskola 1-8. évfolyam (alsó tagozaton 1-2., 3-4. összevonásban):	63
3.1.3. Általános iskola 1-4. évfolyam (1-2., 3-4. összevonásban):	64
3.1.4. Általános iskola 1-4. évfolyam (1-4. összevonásban):	65
3.1.5. Gimnázium 9-12. évfolyam (általános tanterv szerinti):	66
3.1.6. Gimnázium 9-12. évfolyam (Honvéd Kadét Program):	67
4. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	68
5. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	69

5.1 Tantárgy- és foglalkozásválasztás lehetőségei.....	69
5.2 A pedagógusválasztás szabályai.....	69
6. A képzés rendje, a pedagógiai folyamat megtervezése	69
6.1. Beiratkozás és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei	69
6.2. Ellenőrzés, értékelés, vizsgák, mérések.....	70
6.2.1. Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei.....	70
6.2.2. Az értékelés fajtái	70
6.2.2.1. Az értékelés specialitásai az alsó tagozaton	70
6.2.2.2. Értékelés a 2-12. évfolyamon.....	71
6.2.3. Az ellenőrzés.....	71
6.2.4. Az írásbeli beszámoltatások korlátai.....	73
6.2.4.1. Az írásbeli beszámoltatás - a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	73
6.2.4.2. A házi feladatok, önkéntes prezentációk kitűzésének elvei és gyakorlata	74
6.2.5. Vizsgák, mérések.....	75
6.3. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei, a tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei.....	77
6.3.1. A magatartás érdemjegynél figyelembe vett szempontok	77
6.3.2. A szorgalom érdemjegy kialakításánál figyelembe vett szempontok	78
6.3.3. A tanulók jutalmazásának elvei.....	79
6.3.4. A tanulók fegyelmezésének elvei	80
6.3.4.1. A fegyelmező intézkedések	80
6.3.4.2. A fegyelmi büntetések	80
7. Az iskolai élet munkarendje.....	80
7.1. Az iskolai élet munkarendje, a tanév programja a törvényben meghatározottakon túl	80
7.2. Egyéb helyi szabályzók	81
7.3. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program elemek	82
IV. A TANULÓK KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATÁNAK MEGSZERVEZÉSE.....	83
V. Intézményünkben megvalósuló programok, pályázatok.....	84
1. TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0023 „Partnereinkkel karöltve, gyermekeink sikeréért” esélyegyenlőségi pályázathoz kapcsolódóan a következőket szeretnénk a Pedagógiai Programunkba beépíteni:.....	84
2. EFOP-3-2-14-17-2017-00003 számú „Nyelvtanulással a boldogulásért” című pályázat.....	85
3. EFOP-3.3.5-17-2017-00022 „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása a Tamási Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben”	85
4. Lázár Ervin program.....	85

I. HELYZETELEMLÉZÉS

1. Törvényi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- 3/2024. (I. 18.) Korm. rendelet a tanárbéremeléshez szükséges egyes kormányrendeleti szabályokról.
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

Programunk átdolgozásakor figyelembe vettük még az alábbiakat:

- Az eltelt időszak eredményeit, tapasztalatait
- Az intézmény életében az előző felülvizsgálat óta bekövetkezett változásokat
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium intézményeinek a jövőben is tervezett, s ma már természetessé vált együttműködését
- Jövőbeli elképzeléseinket stb.

2. Jogi státusz (Alapító okirat)

1. Hivatalos neve: Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium
2. Feladatellátási helyei
 - 2.1. Székhelye: 7081 Simontornya, Hunyadi János utca 15.
 - 2.1.1. telephelye: 7081 Simontornya, Petőfi Sándor utca 1.
 - 2.1.2. telephelye: 7081 Simontornya: Hunyadi János utca 16. (sportcsarnok)
 - 2.1.3. telephelye: 7085 Nagyszékely, Rákóczi Ferenc utca 12.
 - 2.2. Tagintézmények megnevezése, címei:
 - 2.2.1 Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Pálfa Általános Iskolája
 - 2.2.1.1 ügyviteli telephelye: 7042 Pálfa, Deák Ferenc utca 16.
 - 2.2.1.2 tagintézmény telephelye: 7042 Pálfa, Kossuth Lajos utca 35.
 - 2.2.2 Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Vörösmarty Mihály Általános Iskolája
 - 2.2.2.1 ügyviteli telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály tér 8.
 - 2.2.2.2 tagintézmény telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály utca 3.

2.2.2.3 tagintézmény telephelye: 7084 Pincehely, Vörösmarty Mihály tér 7. (iskolai könyvtár)

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye

- | | |
|----------------------------------|----------------------------------|
| 3.1. Alapító szerv neve: | Emberi Erőforrások Minisztériuma |
| 3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: | emberi erőforrások minisztere |
| 3.3. Alapító székhelye: | 1054 Budapest, Akadémia utca 3. |
| 3.4. Fenntartó neve: | Tamási Tankerületi Központ |
| 3.5. Fenntartó székhelye: | 7090 Tamási, Szabadság utca 29. |

4. Típusa: közös igazgatású köznevelési intézmény

5. Köznevelési és egyéb alapfeladata: az alapfeladatot a jóváhagyott szakmai alapidokumentum szerint végzi az intézmény

6. Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

3. Az intézmény helyzete

3.1. Az intézmény tanulócsoportjai

Az intézményben az általános iskolásoknak csak 80 %-a helybeli, mert a kis iskolák felső tagozatait már évekkal ezelőtt bekörzetesítették Simontornyára.

- Simontornyán az általános iskola 1-8. évfolyam évfolyamonként általában 2, esetenként 1 csoporttal, a gimnázium pedig évfolyamonként általában 1 csoporttal működik. (Előfordul olyan év, melyben nem tudtunk osztályt indítani.)
- Nagyszékelyben az iskolában csak alsó tagozat működik, kettő, illetve egy csoportban (létszámtól függően változik) - összevont osztállyal.
- Pincehelyen és Pálfán 1-8. osztályos osztott iskola működik, két illetve egy összevont osztályban tanulnak az alsó tagozatos gyermekek (létszámtól függően változik az osztályok száma), felső tagozaton évfolyamonként egy-egy csoporttal.

3.2. A nyitott iskola - a szülők elvárásai

Az eredményes pedagógiai tevékenység nem képzelhető el a szülők tevékeny közreműködése nélkül. Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülők részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez. Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését előrevivő vagy hátráltató tényezőket. Ezért az iskola megteremtette és rendszeresen működteti azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához. Az osztályok szülői munkaközösségei közül kerülnek ki az iskolai SZMK tagjai, akik tolmácsolják szülő társaik véleményét, s ezzel segítik az intézményt.

3.3. A munkaközösségek véleménye

Ugyancsak kiindulópontként szolgált a pedagógiai program összeállításakor a munkaközösségek által felvázolt helyzetkép ill. a tervezésnél figyelembe vettük a szakmai munkaközösségek jövőbeli elképzeléseit is.

Az intézmény stabil pedagógusi gárdával rendelkezik. A tantestület jelentős részét az új módszerek iránti nyitottság jellemzi. Többen kapcsolódtak be másoddiplomát adó felsőfokú tanulmányokba, és magas a szakmai továbbképzéseken résztvevők aránya is. A Komplex alapprogram 120 órás továbbképzését pedagógusok elvégezték.

4. Hagyományok, eredmények

A kialakult hagyományok, a rendszeres programok megoldást keresnek mind a megfelelő szociális háttérrel rendelkező, mind az inger- és lehetőségszegény környezetben felnövő gyermekek nevelésében felmerülő problémákra.

4.1. Hagyományok, kiemelt területek

A tanítási időn kívül szervezett programok (a tehetséggondozástól a felzárkóztatásig) szorosan kapcsolódnak a tanórán folyó nevelő-oktató munkához. Ezek különböző differenciált képességfejlesztő, valamint tantárgyakhoz kötődő szakkörök, fakultációk, illetve tömegsport foglalkozások.

A tanítási időn kívüli programok másik csoportja hazánk és a szűkebb lakóhely megismerésével, a tanulók látókörének szélesítésével, kulturális és esztétikai nevelésével foglalkozik (színjátszó, nyelvi, természetjáró és művészeti szakkörök, valamint az osztályfőnökök által szervezett rendszeres országjáró és határon túli kirándulások, színházlátogatások, túrák).

Az iskola diákönkormányzata jelentős részt vállal az intézményi programok szervezésében.

A testnevelés és sport területén kitűnő lehetőségeket biztosít az 1993-ban átadott sportcsarnok.

4.2. Eredmények

A beiskolázási statisztikák alapján megállapítható, hogy a végzős tanulók általában az első helyen megjelölt középiskolába, ill. főiskolára, egyetemre nyernek felvételt.

Tanulmányi, sport- és rajzversenyeken rendszeresen részt vesznek a tanulók, de a mesemondó- és szavalóversenyeknek is sikeres résztvevői. Az összesített eredmények alapján a megyei listán a jók közé tartoznak. Rendszeresen mennek a tanulók a drogellenes, katasztófavédelmi, elsősegélynyújtó, rajzversenyekre, kézilabda, atlétika és szellemi diákolimpiára.

A gimnázium tanulói közül többen az érettségi előtt megszerzik a nyelvvizsgát ill. tesznek előrehozott érettségi vizsgát idegen nyelvből és digitális kultúrából. Gimnazistáink rendszeresen vesznek részt az OKTV-n, ahol néhányan a döntőbe is eljutottak és szép eredményeket értek el.

5. Az intézmény kapcsolatai

5.1. Az Intézményi Tanács

Az intézményi tanács **véleményt nyilváníthat** a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni az intézményi tanács véleményét a pedagógiai program, az SZMSZ, a házirend, a munkaterv elfogadása, továbbá a köznevelési szerződés megkötése előtt. Az intézményi tanács saját ügyrendje szerint évi legalább kétszer tart ülést, és az igazgató legalább évente egyszer beszámol a nevelési-oktatási munkáról az intézményi tanácsnak.

5.2. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése

Intézményünk csak akkor működhet eredményesen, ha a gyermekek érdeklődésére, egyéni képességeire épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. A nevelés a gyermeki személyiség harmonikus, sokoldalú fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált együttműködése.

Ezen együttműködés:

- alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség
- megvalósulási formái:
 - kölcsönös támogatás
 - koordinált pedagógiai tevékenység
- feltétele a kölcsönös bizalom, tájékoztatás és az őszinteség
- eredménye a családi és iskolai nevelés egységének közelítése

Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

- tájékoztatjuk a szülőket az iskolai nevelés céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről és a házirendről,
- megismerjük a szülők véleményét, elvárásait,
- alkalmat biztosítunk a szülőknek, hogy intézményünk közéletének tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

A zökkenőmentes átmenet érdekében megismertetjük a leendő első osztályosokkal az iskola épületét, tanítási órákon vesznek részt a gyermekek az első osztályban. Megismerkedhetnek az óvodába látogató, leendő tanítójukkal, napközis nevelőjükkel. Gimnáziumi tagozaton nyílt napot tartunk, ahova szülőket, diákokat egyaránt várjuk. A tanév végi diákszékesen a gimnáziumi tagozatra felvételt nyert 8. évfolyamos tanulóink is részt vesznek.

A szülői munkaközösség az intézmény minden tagozatán jól működik. Segítenek pl. a farsang és a gyermeknap megszervezésében, lebonyolításában.

5.2.1. A szülők tájékoztatásának formái

- szóbeli
 - óvodai (a leendő 1. osztályosok részére), iskolai és osztály-szülői értekezletek
 - fogadóórák
 - nyílt napok / nyílt hét
 - családlátogatások

- írásbeli
 - óvodai (a leendő 1. osztályosok részére), iskolai hirdetőtábla
 - a Kréta rendszeren keresztül
 - értesítő levél arról, hogy a tanuló gyengén vagy bukásra áll valamelyik tantárgyból (fogadóórák előtt)

5.2.2. A szülők és a pedagógusok kapcsolattartásának formái

- Családlátogatás - Feladata a gyermekek családi hátterének, életkörülményeinek megismerése, személyes kapcsolat kialakítása, tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- Szülői értekezlet - Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés és a szülők tájékoztatása
 - az intézmény céljairól, feladatairól,
 - az iskolai helyi tanterv követelményeiről,
 - az értékelő munkáról,
 - saját gyermekének előmeneteléről, magatartásáról,
 - a közösség, osztály munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - a közösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a házirendről,
 - az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásáról,
 - kompetenciamérés fontosságáról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az intézmény vezetése felé.

Évente rendszeresen ősszel és tavasszal tartjuk a szülői értekezleteket. A rendszeres szülői értekezletek mellett a pályaválasztó 8. évfolyam szülői részére külön tájékoztatást tart az iskola, ugyanígy a középiskolában a továbbtanulás, ill. a tanulmányok végét jelző szalagtűző és ballagás előtt. Külön szülői értekezletet tartunk az 1. osztályba beiratkozott gyerekek szüleinek júniusban.

- Fogadóóra - Decemberben és májusban tartjuk a rendszeres fogadóórákat, ahol a szülőknek lehetőségük van négy szemközt beszélni a gyermeküket tanító pedagógusokkal gyermekük tanulmányi eredményeiről, iskolai tevékenységéről.
- Nyílt nap és nyílt hét - Feladatuk, hogy a szülők betekintést kapjanak az intézmény belső világába, az oktató-nevelő munka mindennapjaiba, s hogy közvetlenül tájékozódjon gyermeke és az adott közösség életéről. Idejüket az intézmény éves munkaterve tartalmazza.

5.2.3. A szülő az intézmény közéletében

A szülők a szülői munkaközösség szervezetén keresztül gyakorolhatják jogaikat és kötelességeiket. A szülők egy része szívesen vesz részt iskolai rendezvényeken, szívesen segít azok szervezésében, lebonyolításában.

A szülő mint a nevelési-oktatási szolgáltatás megrendelője kérheti:

- az osztályfőnök, a szaktanár segítségét
- a nem kötelező foglalkozások szervezését.

A szülő mint a tanulási-nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:

- az iskola eszközparkjának gazdagításában,
- az intézmény és környékének esztétikusabbá tételében.

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó feladatok sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

Színtere lehet:

- iskola
- osztályfőnöki óra
- szülői értekezlet
- szabadidős tevékenység
- kulturális rendezvények
- sportrendezvények

Kezdeményezője lehet:

- szülő
- szülői munkaközösség
- osztályfőnök
- minden nevelő
- intézményvezetés

5.2.4. Tanulói részvétel az iskolai szervezetben

A tanulók érdekképviselői szerve a diákönkormányzat, melynek tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata határozza meg. Ez a szerv a diákpanaszok és a véleménynyilvánítások fóruma.

Az osztályközösségek szeptemberben választják meg azt a két tanulót, akit delegálnak a diákönkormányzatba, melynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

Év végén a diákparlament szervezése, lebonyolítása a diákönkormányzat segítségével történik, ahol évről-évre értékeli az éves munkát, annak minden eredményességét és kudarcát. Ekkor kapják meg a tanulók az elismeréseket, jutalmakat is.

A diákönkormányzat, a tanulóifjúság és a nevelőtestület közös feladata az intézmény hagyományainak ápolása, új hagyományok teremtése, a házirendben foglaltak betartása, betartatása.

A tanulói jogok érvényesítése kapcsán beleszólhatnak az őket érintő döntésekbe. Minden hónapban megbeszélést tartanak, éves munkaterv alapján dolgoznak. Feladatuk sokrétű. A diákpályázatokon való részvétel, a táborozások, rendezvények szervezése, a szabadidő hasznos eltöltésére tett javaslatok, a gyermeknapi program összeállítása és még sok egyéb feladatot vállalnak.

5.3. Az intézmény társadalmi kapcsolatai

Az intézmény stabil kapcsolatokkal rendelkezik a települések egyéb intézményeivel, a gazdálkodó és társadalmi szervezetekkel és az egyházakkal is.

- Fried Művelődési Ház és Könyvtárral és a települések művelődési házaival,

- Simontornyai Vármúzeummal,
- Simontornyáért Közalapítvánnyal, mely évről évre jutalmazza tagozatonként a legszorgalmasabb tanulókat,
- Simontornya Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatával
- települési önkormányzatokkal
- főiskolákkal, egyetemekkel (gyakorlati helyet biztosítunk, ill. fogadjuk a felsőfokú iskolák küldötteit),
- a helyi egyházakkal,
- a helyi vállalkozókkal, akik a rendezvények támogatásával segítik az intézmény munkáját,
- az elmúlt években egyre nagyobb szerepet tölt be a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Pálfán a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal,
- Pálfai Gyermek Oktatásáért-Neveléséért Közalapítvánnyal,
- Pincehelyen a Gyermekünkért a pincehelyi iskolában alapítvánnyal,
- Vöröskereszttel
- Rendőrséggel
- Katasztrófavédelemmel
- Tűzoltósággal

II. NEVELÉSI PROGRAM

1. Küldetésnyilatkozat

„Engem ne emeljen a magasba senki,
ha nem tud addig tartani, míg tényleg megnövök,
guggoljon ide mellém, ha nem csak hallani,
de érteni akar, hogy közel legyen a szívdobogásunk.”

(Birtalan Ferenc)

Az intézmény több évszázados története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Mindezeket figyelembe véve úgy érezzük, programunkban tükröződnie kell annak, hogy munkánk során a települések történetét, hagyományait, szokásait, köznapi életét felelevenítsük. Hiszen nekünk, pedagógusoknak nem szabad hagynunk, hogy a vidék elsorvadjon, s hagyományaink, értékeink feledésbe merüljenek. A gyerekekben tovább kell élnie mindezeknek, ki kell alakítani bennük a környezetükhöz fűződő pozitív viszonyt, s ennek elérése érdekében kell megvalósítanunk kitűzött feladatainkat.

Elkötelezzük magunkat, hogy a velünk kapcsolatban álló valamennyi partnerünk igényeit minél szélesebb körben igyekezzünk kielégíteni. Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk a lehető legoptimálisabb körülményeket annak érdekében, hogy a gyermekek képességeikhez mértén optimálisan fejlődjenek, hogy jól érezzék magukat az intézményben, hogy a pedagógusaink folyamatosan keressék és találják meg az adott gyermek és tanulócsoporthoz fejlesztéséhez a megfelelő módszereket.

Sajnos azt tapasztaljuk, hogy egyre több családnak okoz gondot a mindennapi megélhetés, fokozódik a létbizonytalanság; ezért az elbizonytalanodás, az értékválság társadalmi tünetei nehéz feladatok elé állítják a nevelés-oktatás folyamatában résztvevőket. Mindezek ellenére hisszük, hogy az ésszerűség a gyermek, a felnővekvő generáció érdekeit állítja a megoldandó feladatok fókuszába. A gyermek iránt érzett felelősség, a tudás megszerzését segítő pedagógusokba vetett hit és a szülők támogató segítsége lehet a garanciája egy pedagógiaiilag átgondolt és társadalmi környezet által igényelt program megvalósításának.

Gyermekeinkből érzelmileg gazdag, a környezetében jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Hisszük, hogy a közös gondolkodás, útkeresés erősíteni fogja kapcsolatainkat.

Szükséges, és lehetséges egy kölcsönös nyitottság egymás felé, ahol kialakulhat olyan nevelőpartneri viszony, amely a másik munkájának megbecsülésén alapul.

2. Az intézmény stratégiája

2.1. Az intézmény pedagógiai alapelvei és értékei

A legfontosabb pedagógiai elvek alapján a Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium alapvető, átfogó célkitűzése az intézményi tevékenység valamennyi területén és szintjén egy gyakorlatias, de alapos elméleti ismeretekkel bíró, a tanulók önmegvalósítását szolgáló nevelés-oktatás megvalósítása.

Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékoság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk a játékoság révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.

Tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát. Általános alapelveként azonban leszögezhetjük, hogy intézményünk:

- maximálisan igyekszik megfelelni a kor követelményeinek,
- a szülők és gyermekek igényeit figyelembe véve alakítja programját,
- biztosítja a lehetőséget a pedagógusok továbbképzéséhez.

A ma iskolája – mint ahogy a ma társadalma – sem tekinthet el annak a tudásnak, annak a kompetenciának a kiművelésétől, amely:

- a mindennapi életben (is) működtethető,
- az egyének társadalmi, gazdasági és személyes sikerességében (is) szerepet játszik,
- a folyamatos tanuláshoz, megújuláshoz, adaptációhoz, együttműködéshez nélkülözhetetlen alapot jelent.

Ezért intézményünk tevékenysége

- a kompetenciák fejlesztésére, valamint
- az élethosszig tartó tanulás előkészítésére is irányul.

A meghatározott feladatok végrehajtása nem oldható meg egy, esetleg néhány évfolyam pedagógiai munkájával, nem köthetők egy műveltségi területhez, egy tantárgyhoz. Olyan készségek fejlesztéséről, olyan ismeretek átadásáról kell sok esetben gondoskodnia az iskolának, amelyeknek meg kell jelenniük szinte minden pedagógus ismeretközlő tevékenységében, igazodva az éppen adott tanulói csoporthoz, az érintett tanulók életkorához, személyiségéhez, felkészültségéhez. Ezek az ellátandó feladatok az iskola pedagógiai értékközzvetítő tevékenységének lényegét adják, amelyek célja elsősorban a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés.

2.1.1. Pedagógiai alapelveink

Intézményünk pedagógusai mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánják érvényre juttatni:

1. **Otthonosság elve** - Intézményünkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol gyermekeink otthon érezhetik magukat.
2. **Komplexitás elve** - A biológiai, a fiziológiai, a pszichológiai és a társadalmi törvényszerűségek folyamatos figyelembe vétele és összehangolása a nevelés-oktatás során.
3. **Egyenrangúság elve** – mely alapján a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. A gyermek a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya. A nevelés alapvető színtere a család. Intézményünk nem kívánja csorbítani a szülő jogait, de nem is vállalhatja át alapvető kötelességeit.
4. **Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételének elve** - A növendék fejlődésének a maga fejlettségi szintjéhez történő igazítása.
5. **A különböző közösségekhez tartozás elve** - A gyerekek mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembevételével a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet – a pedagógus vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.
6. **Bizalom elve** - Bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
7. **Következetesség elve** - Igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a növendék önállóságának, kezdeményezőképességének, kreativitásának kibontakoztatására.

2.1.2. Pedagógiai értékeink

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a tanulóink személyiségfejlesztése szempontjából kiemelten fontos értékeket gyermekeink elsajátítsák, azokkal azonosuljanak, magatartásukat és viselkedésüket ezek az értékek határozzák meg.

1. Tudás
2. Esélyegyenlőség (hátrányos és halmozottan hátrányos, különleges bánásmódot igénylő gyermekek,)
3. Differenciált fejlesztés (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és különleges bánásmódot igénylő diákok)
4. Személyiség- és közösségfejlesztés
5. Egészség- és környezetvédelem

6. Hagyományőrzés és hagyományteremtés
7. Partnerközpontúság
8. Kommunikáció

2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei

Céljainkat értékeink mentén fogalmaztuk meg.

1. Cél: Korszerű, a XXI. sz. igényeinek megfelelő természet- és társadalomtudományos alpműveltség kialakítása.

Feladatok:

- az anyanyelvi kommunikáció fejlesztése
- a logikai gondolkodás fejlesztése
- az önálló életkezdési ismeretek, készségek megalapozása
- a tanulási életút követése, segítése
- a tanulás tanítása
- korszerű informatikai ismeretek átadása
- a sikeres továbbtanulás megalapozása

2. Cél: Megkülönböztetés nélkül minden gyermek számára megteremteni azokat a feltételeket és lehetőségeket, melyek a fejlődésüket, haladásukat segítik.

Feladatok:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása-nevelése integráltan folyik az iskolában

3. Cél: Egyéni képességeik szerint fejlődjenek gyermekeink.

Feladatok:

- egyéni képességekhez igazodó, differenciált foglalkozások, tevékenységek, tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató foglalkozásokkal segítjük a tanulási nehézségekkel küzdőket
- a tehetséges tanulók felkészítése helyi, regionális és országos versenyekre
- a pályaválasztás segítése
- építünk a tananyagon kívüli követelményekre is (könyvtár, internet, egyéni tudás stb.)
- a Komplex alapprogram beépítése a mindennapi munkába.

4. Cél: Testi, lelki harmóniában éljenek gyermekeink intézményünkben.

Feladatok:

- komplex személyiségfejlesztés
- pozitív emberi értékek, tulajdonságok: szeretet, jószág, becsületesség, tolerancia, felelősségérzet, szorgalom, segítségnyújtás példáinak erősítése
- helyes önismeret kialakítása
- sikerek és kudarcok feldolgozásának megtanítása
- együttműködés, empátia, önfegyelem, helyes versenyszellem kialakítása
- a közös játék, szabadidős tevékenység feltételeinek megteremtése

5. Cél: Az egészség megóvása tanulóink körében. A természeti környezet védelme és tisztelete jellemzi tanulóinkat.

Feladat:

- az egészséges és kulturált életmód iránti igény kialakítása
- az önellátás képességének fejlesztése (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása)
- kamaszkori külső és belső változások kezelése
- az állatok és növények szeretetére, védelmére nevelés
- fenntartható fejlődés, fenntarthatóság elvének megismerése
- fogékonyságra nevelés az élő és élettelen természet szépségei iránt
- csoportos és egyéni tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtése

6. Cél: Tanulóink tanulmányaik során megismerik szűkebb és tágabb lakóhelyüket és hazájukat.

Feladatok:

- a szülőföld és Magyarország megismertetése, szeretetére való nevelés
- a nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismertetése, emlékeink, hagyományaink, jelképeink tiszteletére, ápolására, megbecsülésére való nevelés
- egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása
- a hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek tiszteletére, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartására való nevelés
- ismerjék diákjaink Petőfi Sándor, Illyés Gyula, Lázár Ervin életútját, lakóhelyükhöz fűződő munkásságukat (Pálfán, Sárszentlőrincen különösen)
- ismerjék tanulóink Vak Bottyán történelmi nagyságát (Simontornyán különösen)
- ismerjék diákjaink Vörösmarty Mihály életútját, lakóhelyükhöz fűződő munkásságukat (Pincehelyen különösen)
- növendékeink ismerjék meg az intézmény múltját, hogy jelenét alakíthassák
- gyermekeink vegyenek részt a partneriskolák különféle rendezvényein, ezzel is ápolva és megőrizve hagyományainkat

7. Cél: Nyitott, őszinte, egymást segítő gyermek-, pedagógus-, szülői közösség kialakítása

Feladatok:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés (szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatások, napi beszélgetések nyílt napok, közös programok)
- egyenrangú partnerkapcsolat, folyamatos kapcsolattartás
- működtetjük a szülői munkaközösséget
- a megalakult diákönkormányzatok képviselik a tanulóifjúságot
- kiépítettük a felelősi rendszert is

8. Cél: Fejlődik növendékeink kommunikációs képessége

Feladatok:

- anyanyelvi kommunikáció fejlesztése
- idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése
- informatikai kommunikáció fejlesztése
- önmagukat értékelni tudó gyermekeket nevelünk, akik kooperációra és kommunikációra képesek

Sikerkritériumok

Nevelési- oktatási céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha intézményünk végzős diákjai-a nyolcadik évfolyam végén:

- Érzelmileg gazdag, a környezetében jól tájékozódik, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó másokat elfogadó, együttműködő.
- Mélyen kötődik lakóhelyéhez. Nyugodt, boldog, mert tele van élménnyel. Tud szeretni, felfedezni, csodálkozni.
- Legalább a műveltségi területek - helyi tantervben megfogalmazott – minimális követelményeit teljesíti. (Természetesen elsődleges célja az, hogy a tanulók többsége ezen túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg a helyi tanterv követelményeinek.)
- Minden tanuló rendelkezik bővíthető ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik a továbbtanulásra.
- Kialakul bennük az önálló ismeretszerzés képessége.
- Becsülik a tudást, a szorgalmas tanulást, a munkát.
- Ismerik a tanulás helyes és hatékony módszereit.
- Jó eredmények elérésére törekednek (játékban, tanulásban, munkában)
- Kialakul bennük az értelmes rend és fegyelem igénye.
- Ismerik, tisztelik, óvják és ápolják:
 - nemzeti kultúránkat, történelmüket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
- Ismerik a közösségben éléshez szükséges pozitív magatartásformákat, a harmonikus, kulturált együttélés, viselkedés szabályait.
- Testileg, lelkileg egészségesek, megjelenésük ápolat.

Eszközök, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározandó tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés.

		- Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

2.2. Az intézmény legfontosabb funkciói

2.2.1. A tanulás tanítása - az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretszajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését, az önálló életvezetésre való képesség kialakítását a középiskola befejezéséig. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse és megtartsa az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket, diákokat tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában, így készítve elő az optimális felkészülés képességét az érettségre. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket, jussanak el az érettség fiatal felnőtti alapszintjéig.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok – digitális tábla, okostelefon, tablet, számítógép - használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos/kooperatív tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására; ezek közül a többszörös gondolati műveletet igénylő következtetés, kombináció és szintézis napi alkalmazásának képességéig kell eljuttatnunk diákjainkat a középiskola végére.

Fontos feladat:

- a kritikai gondolkodás megerősítése,
- a konfliktusok kezelése,
- az értelmi-érzelmi egyensúly megteremtése,
- a problémamegoldó gondolkodás,
- a verbális és nonverbális kommunikáció,

- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységre épülő foglalkoztatása,
- az egyre tudatosabb tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenysége.

2.2.1.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése

A szociális viselkedés arra irányul, hogy az egyén a környezet elvárásainak megfeleljen. Ha egy gyermek nem tud ezeknek az elvárásoknak megfelelni, akkor a szociális viselkedés elsajátításának folyamata működik rosszul. Minthogy a probléma a nevelés folyamatában keletkezett, pedagógiai jelenség, a magatartási zavarokkal küzdő gyermekekkel való foglalkozásoknak is pedagógiai jellegűnek kell lennie. Pedagógiai tevékenységeink során törekszünk a közösség egységgé formálására, a másság elfogadására, a közösség helyes érték- és normarendszerének kialakítására. Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Szoros kapcsolat az óvoda és az iskola között, valamint a nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal, gyermekjóléti szolgálattal.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Családlátogatások, fogadóórák, nyílt napok.
- A családok nevelési gondjainak segítése iskolapszichológus, családsegítő munkatárs bevonásával.
- Szorongás oldása pedagógus, iskolapszichológus bevonásával.
- A tanulás tanítása tanórákon és szakkörben.
- Következetesség a tantestület minden tagja részéről.
- Teljesítménymotivációk (elismerési vágy) kialakítása és értékelése.
- Helyes önértékelés, reális önismeret kialakítása.

A pedagógus a munkáját csak a kölcsönös bizalom, a tapintat, a személyiséggigok tiszteletben tartásával végezheti, főleg olyan kérdésekben, amelyek a tanulók alapvető személyiségjegyeit érintik.

2.2.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A tehetséggondozás módszerei:

- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Csoportbontás
- Szakkörök, érdeklődési körök szervezése
- Választható tanórai és tanórán kívüli foglalkozások
- Tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások
- Felvételi előkészítők, továbbtanulás

- Kulturális rendezvények látogatása
- Sportversenyek
- Kapcsolat a településen élő és alkotó művészekkel (szakkör, művészeti csoportok,)
- Községi és városi könyvtár
- Egyéb szabadidős tevékenységek

A versenyzési lehetőségek szinterei:

- iskolai
- körzeti
- megyei
- levelezős
- területi, és országos szintű

A versenyeredmények publikálásával ösztönözzük a többi tehetséges tanulót a részvételre. A szakkörök feladata, hogy keretet, lehetőséget adjanak a legkiválóbbaknak arra, hogy egy-egy tantárgyhoz kapcsolódóan a tananyagon túlmenően magasabb szintű ismeretanyag birtokába jussanak.

2.2.1.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Diagnosztizálás

Az intézményünk fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett, a lemorzsolódással veszélyeztetett, végzettség nélküli iskolaelhagyás felé sodródó gyermekeket. Az igazgató, a tagintézmények vezetői, a helyettesek és az osztályfőnökök irányításával az intézmény minden pedagógusa felelős e feladat végrehajtásáért, melyet minden tanév első hónapjában el kell kezdenünk. Valamennyi közösségben figyelemmel kísérjük a gyermekek előmenetelében előforduló problémákat, a lemorzsolódással veszélyeztetettekről statisztikát vezetünk és adatokat közlünk.

Az alkalmazott módszerek:

- Az e-napló rendszeres ellenőrzése
- A pedagógusok jelzései
- Problémafeltáró egyéni és csoportos beszélgetések
- Felmérések, interjúk készítése
- Folyamatos kapcsolattartás formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban
- A személyre szabott tudatos korrekcióhoz a szülőkkel és társintézményekkel való folyamatos együttműködés

A felzárkóztató programok, eljárások és módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a gyermek sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.

Szervezeti formák, tanítási módszerek a kötelező tanítási órákon:

- egyéni képességekhez igazodó munkaformák (önálló és csoportos munka),
- differenciált feladatsorok,
- tudományos és oktatófilmek alkalmazása,
- eszközközpontú manuális tevékenységek előtérbe helyezése,
- külső előadók meghívása,
- kommunikációs eszközök használata,
- iskolai, községi és városi könyvtár célirányos használata.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatást az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli

tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik. A felzárkóztató foglalkozásokat egyéni fejlesztési tervnek megfelelően a szakértői bizottság vagy nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján az intézmény szakemberei végzik.

Az 1-8. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az intézmény lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az intézmény nevelőtestülete dönt.

2.2.2. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés – értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a magyar alkotmányban valamint az emberi és gyermeki jogok chartáiban rögzített értékek szabják meg. A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium tantestülete az értékek egyensúlyára törekedve egy toleráns, demokratikusan gondolkodó állampolgári eszmekép körvonalait vázolja fel elérendő célként. A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk egyes tantárgyak (történelem, társadalomismeret, etika stb.) keretein. Az iskolai élet - mint a politikai társadalom mikrokozmosza - megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzusteremtő technikák gyakorlását kompetencia alapú oktatással. A tanulók ezáltal képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából. Iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelése.

2.2.3. Énkép – önismeret - személyiségfejlesztés

Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Ebben nagyon nagy segítséget tud nyújtani az intézmény iskolapszichológusa.

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki:

- az önmegismerés és önkontroll,
- a felelősség önmagukért,
- az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek,
- valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

A készség - képesség - jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme az ismeretek átadásán túl a tanulói önmegvalósítás (szabadon választható foglalkozások) és az önképzés (tehetséggondozás) segítése. Kiemelkedően fontos szerepet tulajdonítunk a ma leginkább releváns tudásnak számító idegen nyelvi, informatikai és közgazdasági ismereteket elősegítő foglalkozásoknak.

- Igyekszünk teret adni a sokoldalú iskolai életnek (tanulás, játék, munka)
- Törekszünk a tanulók önismeretének, együttműködési készségének megerősítésére
- Célunk a helyes életmód, szokásrendszer kialakítása, megőrzése.

2.2.3.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Programunk alapja olyan közös gondolkodást kíván az intézményfenntartó és intézményhasználó részéről, amelyben a gyermek tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve azt is, hogy a nevelés-oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társasági élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, és meggyőződéssé alakítása.
- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság és az elkötelezettség kialakítása.
- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása és megbecsülése. A hazaszeretet érzésének elmélyítése.
- Az alapvető állampolgári kötelességek és jogok megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.
- Az emberek által végzett munka fontosságnak tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása. Az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

2.2.4. A testi és lelki egészséges életmódra nevelés - a családi életre nevelés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteltetésére is nevel.

A pedagógusok felkészítik a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesztik a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Felkészítenek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére.

Támogatást nyújt a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. Az egész intézményre kiterjedő, részletes program a 3. pont alatt olvasható.

2.2.4.1. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- Hátrányos helyzetű, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók életének figyelemmel kísérése, annak pozitív irányba történő befolyásolása, segítők, egyéb juttatások, pályázatok felkutatása.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekjóléti és családsegítő központtal.

Napjainkban, amikor a szülők egy része és a családok is nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek egyre kiszolgáltatottabbak, az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is egyre inkább megnő. Egyre nagyobb az olyan hátrányos helyzetű gyermekek száma, akiket eddig nem így tartottunk nyilván, de a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká váltak, illetve ennek veszélye megnőtt. Ezek a problémák az iskolában is érzékeltetik hatásukat, mert befolyásolják a gyermekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyát.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka kapcsolódik a nevelési-oktatási tevékenységhez, átfogja az intézmény életének egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedést tegyen a rászorulóik érdekében, őrködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett. Feladatunk a gyerekek életkori szakaszaihoz kötötten tér el, figyelve az eltérő igényekre.

A gyermekvédelmi tevékenység legfontosabb feladatai a kisiskolás korú gyermekeknél:

- a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és testi épségének óvása a családon belül és a családon kívül,
- a gyermek egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi (házi) orvos, védőnői szolgálaton keresztül,
- a gyermek intézményes ellátása, az intézmény valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, tehetséggondozás, ...) a gyermek igénye szerint,
- segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez, az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez,
- gyors és hatékony intézkedést foganatosítani a gyermeket veszélyeztető helyzetben,
- folyamatosan ellenőrizni a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást - szükség esetén eljárást kezdeményezni,

- segítséget nyújtani a kulturális, szociális hátrányok csökkentése, valamint a szabályok, normák elfogadása érdekében
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket segítő programba való bekapcsolásukban segítséget adni
- egész napos iskola biztosítása
- nyári táborok biztosítása, szervezése igény esetén

A serdülőkorú tanulók ellátásával kapcsolatban a feladatok a következő területeket érintik:

- a családi minta, a törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,
- milyen kortárs csoportban vesz részt, mennyire ellenőrzött a tevékenységük, szabad mozgásuk,
- használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat, szereket, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot,
- folyamatos ellenőrzést, nyomon követést igényel a hátrányos és ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett környezetben nevelkedő fiatal otthoni életformája, ellátása, pihenése,
- a rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányai befejezése a pályaválasztás és eredményes beiskolázás érdekében,
- bekapcsolni az iskolai tevékenységekbe, felzárkóztatásba, tehetséggondozásba, a sportkörü munkába,
- életkorának, fejlettségének megfelelő kulturális programokra mozgósítani, táborozást szervezni,
- folyamatos, őszinte érzelmi kötődést biztosítani, amelyben problémáit nyíltan feltárhatja,
- tanulószobai ellátás biztosítása.

A szükséges esetekben együttműködik a pedagógus az igazgatón, tagintézmény-igazgatón keresztül a gyermekvédelemmel foglalkozó más szervekkel, személyekkel (helyben, vidéken egyaránt).

2.2.4.2. A tanulók egészségügyi felügyeletével és fizikai állapotával összefüggő feladatok

A tanulók rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását megállapodás alapján az iskolaorvos látja el. Ez biztosítja a tanulók egészségügyi állapotának ellenőrzését, szűrését az alábbi területeken:

- a tanulók fizikai állapotának mérését
- továbbtanulás, pályaválasztás előtt álló tanulók általános orvosi vizsgálatát
- a tanulóknak a körzeti védőnő által végzett higiéniai - tisztasági szűrővizsgálatát.
- kötelező védőoltások

A szűrővizsgálatok idejére az iskola nevelői felügyeletet biztosítanak.

Az iskola minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, valamint ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenvedett, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye.

Az iskola dolgozóinak feladatai a tanuló- és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatosan:

- Minden dolgozónak ismernie kell, és be kell tartania az iskola munkabiztonsági szabályzatát, valamint a tűzvédelmi utasítás és a tűzriadó terv rendelkezéseit.
- Minden tantárgy keretében oktatni kell a tanulók biztonságának és testi épségének megővásával kapcsolatos ismereteket, rendszabályokat és viselkedési formákat.

- A nevelők a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint az ügyeleti beosztásukban meghatározott időben kötelesek a rájuk bízott tanulók tevékenységét, folyamatosan figyelemmel kísérni, a rendet megtartani, valamint a baleset-megelőzési szabályokat a tanulókkal betartatni.
- Az osztályfőnöknek az osztályfőnöki órákon a tanulókkal ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, az egyes foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformákat. Az osztályfőnöknek feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal a következő esetekben:

A tanév megkezdésekor az első osztályfőnöki órán, melynek során ismertetni kell:

- az iskola környékére vonatkozó közlekedési szabályokat,
- a házirend balesetvédelmi előírásait,
- a rendkívüli esemény (baleset, tűzriadó, bombariadó, természeti katasztrófa stb.)
- bekövetkezésekor szükséges teendőket, a menekülési útvonalat, a menekülés rendjét,
- a tanulók kötelességeit a balesetek megelőzésével kapcsolatban.

Továbbá az osztályfőnöknek feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal a tanulmányi (Határtalanul!) kirándulások, túrák és a közhasznú munkavégzés megkezdése előtt, valamint a tanév végén, a nyári idénybalesetek veszélyeire is fel kell hívnia a tanulók figyelmét.

2.2.5. Környezeti (környezetvédelmi) nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen környezetének megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek:

- a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére,
- a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására.

A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók megismerik azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon felismerik a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Megértik a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Bekapcsolódnak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válik

meghatározóvá. Személyes tapasztalatokat szereznek a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az iskolai oktatás-nevelés folyamatában a „cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan” elvnek megfelelően támogatjuk a tanulói folyamatokra és tevékenységekre épülő, az intézmény egész képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód kialakulásának alapvető eszköze. Az egész intézményre kiterjedő, részletes program a 4. fejezet alatt olvasható.

2.2.6. Pályaorientáció

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

Összetevői:

- az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése,
- a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján,
- tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segíttéssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

Az érettségi vizsgára való felkészítés olyan szilárd alap megteremtését és szakmai ismeretekkel rendelkező, a felsőfokú tanulmányokra felkészült tanulók képzését követeli meg, akik az iskolai tanulmányok elvégzése után képessé válnak magasabb rendű összefüggések megismerésére, a teljes életüket átszövő folyamatos önképzésre, szakképzésre, a felsőfokú tanulmányok folytatására

2.2.7. A szociális ellátás biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése

Az intézmény által megfogalmazott célok (az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása) a szociális ellátások iskolai szintjének kialakítását kívánják meg. Alapvető feladat a szülők igényeinek megfelelően az intézmény társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az

- egész napos ellátás és a diákétkeztetés biztosítása.
- felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése, segítése (tanulói ösztöndíj roma ill. hátrányos helyzetű jól tanuló diákoknak)
- motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- kapcsolat a szakszolgáltató intézménnyel
- pályázatok figyelése, a részvétel ösztönzése
- önismereti csoportok létrehozása, működtetése
- mentálhigiénés programok
- komplex tehetséggondozó programok (honismereti-néprajzi, zenei-művészeti, sport-turisztikai)
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnővel, a gyámügyi előadóval, a jegyzővel annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

2.2.8. Hon- és népismeret – a közösségfejlesztés

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

- Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét.
- Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Megismerik a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. Intézményünk a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

Feladataink:

- A hon- és népismerettel elősegíteni a harmonikus kapcsolat kialakulását a természeti és a társadalmi környezettel.
- A nyitottságra való ösztönzéssel igyekszünk kialakítani azt a képességet, hogy tanulóink megértők legyenek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Igyekszünk bekapcsolni diákjainkat a közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe.

- Támogatjuk azt a törekvést, hogy a tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése, megoldása terén.
- Figyelünk arra, hogy a kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és –kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak
- Az iskolának az új információs környezetben eligazodó, és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelnie. Ügyelnünk kell a médiumok, a számítás technika és az Internet helyes használatának kialakítására.

2.2.8.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A gyermeki személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a gyermekek közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a gyermeki közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A gyermekek közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatban.

A gyermeki közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Az iskolai élet egyes területeihez (foglalkozásokhoz, tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az intézményben foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az intézményt segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével,
- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- társas kapcsolatával

az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért intézményünkben a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

2.2.9. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók ismereteket szereznek az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről, hogy diákként és felnőttként élni tudjanak a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve válnak európai polgárokká.

Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagítjuk, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai polgárok számára nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével, ám nemzeti kötődésük megőrzésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók megismerik az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Kialakult identitásuk alapján nyitottá és megértővé válnak a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Információkat szereznek az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekszik érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

2.2.10. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvén, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

2.2.11. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. A tanulóknak értenie kell a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Fel kell ismerniük a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Ez hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén léteérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

2.2.12. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. Fontos kialakítani az értelmező, kritikai beállítódást. Megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és társadalom közötti kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, ezek jogi és etikai jelentőségével.

2.3. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus a jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatokat látja el.

A pedagógus végzi az iskola alaptevékenységét, a nevelő-oktató munkát.

- Elvégzi a tanítási és a délutáni órák (pl. szakkör) megtervezésével, előkészítésével és vezetésével kapcsolatos nevelési-oktatói feladatokat.
- Az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti.
- A tanórákat az órarend szerinti rendben, pontosan köteles megtartani.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanórák közti szünetekben, beosztás szerint ügyeletesi teendőket köteles ellátni.
- A nevelő-oktató munka során a pedagógus – az általa vezetett tanórákon – maga határozza meg

- az előírt tananyag ütemezését
- a segédanyagokat
- az előadás és számonkérés módszereit
- Folyamatosan ellenőrzi és értékeli tanítványai munkáját.
- 15 munkanapon belül kijavítja a megíratott dolgozatokat, és az eredményeket ismerteti a tanulókkal.
- Külön utasításra a hiányzó kollégákat helyettesíti.
- Vezetői megbízásra részt vesz az érettségi - és egyéb (pl. javítóvizsga) - vizsgabizottság munkájában.

A pedagógus folyamatosan teljesíti a munkájához kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségeket.

- Szeptember 15-ig elkészíti az aktuális ütemterveket és ezeket - véleményezésre - átadja az igazgatóhelyettesnek, tagintézmény-igazgatónak.
- A tanulók érdemjegyeit legalább havonta, a tanulói mulasztásokat és az elvégzett tananyagot legalább hetente beírja az osztályozó és a haladási e-napló megfelelő rovataiba.
- Az ütemtervben meghatározott, megíratott és kijavított nagydolgozatokat - a diákoknak és szüleiknek (azok kérésére) történő bemutatás után - a tanár köteles a tanév végéig megőrizni. A dolgozatok számát, anyagát és értékelését az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a tagintézmény-igazgatók és az érintett munkaközösség-vezető ellenőrizheti, a dolgozatokat megtekintheti (az érintett tagintézmény-igazgatóval is egyeztetve).
- Az esetleges bukásról az osztályfőnök - legalább egy hónappal az osztályozó konferencia előtt értesíti az érintett tanuló gondviselőjét.

A pedagógus részt vesz a nevelőtestület munkájában.

- Nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanulók testi épségének megővéséről, erkölcsi védelméről, személyiségük fejlődéséről.
- Részt vesz a tanári megbeszéléseken, értekezleteken és konferenciákon. Szakmai munkaközösségek munkájában aktív szerepet vállal.
- Beosztás szerint - az előírt szabályok figyelembe vételével - ellátja az iskolai ügyeletekből (tanulmányi versenyek, vizsgák, iskolai rendezvények) rá jutó részt.
- Az éves munkatervben meghatározott feladatokban aktív szerepet vállal (tervezés, előkészítés, szervezés, jelenlét).
- Az előírt szaktanári fogadóórákat megtartja.
- Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.
- Nevelő-oktató tevékenysége során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás feladatát, tevékenységét. A hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulókat segíti, mentorálja.
- Részt vesz az intézményi dokumentumok készítésében. (SZMSZ, Házi rend, pedagógiai program)

A pedagógus törekszik az iskolai munka színvonalának növelésére.

- Fejleszti szaktárgyi, módszertani és pedagógiai ismereteit, részt vesz a kötelező továbbképzéseken. A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerzi az előírt minősítéseket.
- Lehetőségei szerint segíti a szertári állomány gyarapítását és megőrzését.
- Az iskolai rendezvényeken részt vesz.

2.4. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök az osztályközösség pedagógus vezetője. Az osztályfőnököt az igazgató határozott időre bízta meg.

Munkáját az SZMSZ és mellékleteiben meghatározottak, valamint egyéb iránymutatások alapján végzi.

Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki tanmenet.

Az osztályfőnök egyedi módon segíti a tanulók iskolai életét, munkáját.

- Neveli az osztály tanulóit, figyelemmel kíséri személyiségük fejlődését.
- Tájékoztatja a tanulókat az őket érintő határozatokról, szabályokról, illetve a rájuk vonatkozó feladatokról.
- Igazolja, és esetenként engedélyezi a tanulók távollétét.
- Segíti az osztálya által elvállalt rendezvények megszervezését, lebonyolítását.
- Az osztály javaslatainak figyelembe vétele után - az osztályozó konferencián a kollégákkal egyeztetve - minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulók együttműködését.

Az osztályfőnök segíti a tanárok és az iskolavezetés kapcsolatát az osztállyal.

- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Ellátja az osztállyal kapcsolatos adminisztratív teendőket, ellenőrzi az osztályozó és haladási e-naplót, a tanulói hiányzásokat és azok igazolásait.
- Rendszeres adminisztratív kötelezettségek:
 - az érdemjegyek beírásának és a haladási napló kitöltésének ellenőrzése - havonta
 - a tanulói hiányzások igazolása - a hiányzást követő öt napon belül
 - bizonyítványok kitöltése - az éves munkaterv szerint
 - év végi összesítések – az intézmény vezetése által meghatározott időpontig
 - közreműködik a tanórán kívüli foglalkozások meghirdetésében és szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására.
- Közvetlen kapcsolatot tart fenn az osztályában érintett szülőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az esetleges problémákat és azok okait igyekszik időben feltárni. Ha szükséges, értesíti a szülőket és/vagy az iskola vezetőségét.
- Az éves munkatervben meghatározott időben szülői értekezleteket és fogadó órákat tart.
- Segíti az osztály szülői közösségének együttműködését, az SZMK munkáját.
- A gyermek pontosabb megismerése céljából családot látogathat.
- Részt vesz az iskolai rendezvényeken.
- Nem közölhet illetéktelen személlyel semmilyen adatot, információt, amely akár a gyermekre, akár a szülőre, akár a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos lehet.

3. Egészségnevelési program

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében!

3.1. Az egészségvédelem kiemelt témakörei

- az életkorral járó biológiai-, pszichohigiénés-, életmódi tennivalók
- a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdései
- az egészségre káros szokások (helytelen táplálkozás, inaktív életmód)
- az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogprevenció
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek, a személyiség fejlesztése
- az egészségérték tudatosítása
- a testi, szellemi, lelki képesség harmonikus fejlesztése
- pozitív önkép kialakításának segítése
- a sporttevékenységek (egyéni, csoport) kiemelt elismerése, támogatása
- erőfeszítésekre képes ifjúság nevelése
- toleráns viselkedés kialakítása
- a szabadidő értékes eltöltésének igényé válása
- sikeres fellépés, megjelenés
- ideális emberi kapcsolatok megvalósítására való törekvés
- az igazi szerelem megélésének, megismerésének igénye
- kritikai érzék tudatos fejlesztése
- helyes életmód kialakításához szükséges ismeretek elsajátítása
- életmód és betegségek kapcsolatának megismerése

A WHO egészségdefiníciója hangsúlyozza, hogy az egészség nem pusztán a betegségek hiánya, hanem testi-lelki és társadalmi jólét, mely a fenntartható fejlődésnek is egyik elengedhetetlen alapfeltétele.

Hogy a diákok mit tartanak értéknek (idea, történés, anyagi javak), az elsősorban a családtól függ, és ezt az iskola csak közvetve és csekély mértékben tudja befolyásolni. Napjainkra jellemző, hogy a pubertástól a szociális befolyásolás ereje áthelyeződik a kortárscsoportra, és ezzel együtt a deviáns hatások és a médiák befolyása is megnő. A zaklatott, túlhajszolt életmód velejárója a rendszertelen táplálkozás. Mindezek indokolják az egészségnevelési program létjogosultságát.

3.2. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Tartalmi elemek:

- Az egészség érték volta.
- Az egészség állapot a szomatikus, a psziché és szociális működések dinamikus egyensúlyi állapota.
- Az egészség állapot optimalizálása a környezet optimalizálásának igényével együtt valósulhat meg.
- Az életmód komplex fogalma (életvitel objektív és szubjektív meghatározók), 12 pontja.
- A teherbíró személyiség kialakulásához szükséges képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, önismeret, döntés).
- Az életmód szerepe a szív, érrendszeri, a daganatos az AIDS, az alkohol és drogfüggés betegségeinek megelőzésében.
- Rendszeres sportolás igénye és gyakorlata.

- Kamaszkori, ifjúkori testi-lelki változások elfogadásának, megismerésének igénye.
- Munka és pihenés helyes értékelésére való törekvés.
- A felnőttek életmódjának, életvitelének megismerése, kritikai elemzése.
- A gyermek társadalmi szerepének, helyének megismerése.
- Testi higiénié.

Követelmények:

- Ismerjék fel, hogy az ember egészsége szoros kapcsolatban áll a környezettel.
- Tudják mit jelent a környezettel való harmonikus viszony kialakítása.
- Tudatosan használják a természetes anyagokat.
- Törekedjenek a szabadidő egészséges eltöltésére.
- Ismerjék az egészséges életmód követelményeit, és azok közvetett és közvetlen hatásait egyénre, családra és társadalomra.
- Törekedjenek egészségük megőrzésére.
- Fogadják el az emberek különbözőségét.
- Fogadják el önmagukat, ismerjék saját egyéniségüket.
- Tudják, hogy a sikeres ember hogyan viszonyul az életet veszélyeztető tényezőkhez.
- Igyekezzenek szabadidejüket tartalmasan és hasznosan eltölteni.
- Reális önkép kialakítása.
- Sikeres fellépés, megjelenés.
- Kritikai érzék tudatos fejlesztése.
- Harmonikus emberi kapcsolat.
- Sikereség és család kapcsolatáról rendelkezzenek ismeretekkel, élményekkel.
- Ismerjék a korábbi generációk értékeit.
- Tudjanak különbséget tenni barátság, rajongás, vágyakozás és szerelem érzésvilága között.

3.2.1. Iskolai étkeztetés

Hazánkban kiemelkedően magas a szívrendszer és a daganatos betegségek halálozási száma. Ennek nagyfokú javulása volna elérhető a helyes táplálkozással. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kap. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

A települések önkormányzatai biztosítják a tanulóink számára az étkezést.

3.2.2. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek nagy részénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. A mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben megszerveztük Erre kiváló alkalmat nyújt az intézmény kezelésében lévő sportcsarnok, valamint a délutáni tömegsport foglalkozások, edzések, a testmozgásalapú alprogram.

A testnevelés foglalkozások (órák, sportkörü foglalkozások) során különös gondot kell fordítani arra, hogy a tanulók örömforrása legyen a testmozgás. A testnevelők igyekezzenek olyan légkört teremteni az órákon, amely alkalmas a napi szellemi feszültség oldására és sikerélmény szerzésére.

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

Az 1-4. évfolyamon a „Szivacskezilabda kerettanterv 1-4. évfolyam számára” elnevezésű kerettanterv ismeretanyagát is oktathatjuk.

3.2.3. A személyiség fejlesztése

Minden nevelőintézmény alapvető feladata a fiatalok személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése. E program részeként az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát iskolapszichológus segítségével:

- önismeret erősítése, az önfogadás képességének kialakítása,
- kudarcűrő képesség fejlesztése,
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- akaraterő fokozása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése,
- az öltözködési szokások, az ízlés alakítása.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra, és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a fiataloknak egymással és a pedagógusokkal közös tevékenységre.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló négy- és hatszemközti beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

3.2.4. Az antihumánus szenvedélyek kérdése, a drogreprevenció

Fontos feladat az egészséges életmód szemléletének megerősítése sokrétű szabadidős és prevenciós tevékenységgel. Soha még annyi negatív hatás nem érte ifjúságunkat, mint a maiaké. Miután "eladó az egész világ", nehéz értékeket közvetíteni, pláne eszköztelenül, alternatívák felmutatása nélkül. Pedig ez sokkal komolyabb veszélyeket rejt magában, mint gondolnánk. Fontos az ifjúság energiájának lekötése, érdeklődésének kihasználása, idejének kitöltése, hogy ne legyen se ideje, se kedve a szenvedélybetegek táborát bővíteni. Mindig a felnőttek felelnek az ifjúságért, és azok mindig csak olyanok, amilyeneknek nevelik őket. Még időben vagyunk, de a mi felelősségünk, hogy milyen irányba halad a fiatalság. Programok és hely kell számukra. Olyan programok és helyek, ahol nem kell okvetlen, dohányozni, italt fogyasztani, drogozni, ugyanakkor mégsem iskola, és jól érzi ott magát.

A drogreprevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe. Pedagógusainknak tisztában kell lenniük a legális-, illegális drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával. A fiatalok egészségfejlesztése érdekében a legális és illegális drogokat együtt kell kezelni.

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információátadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola

programjait. Fontos, hogy az iskola a diákok és a tanárok körében egyaránt felmérést készítsen a drogokról való ismeretek szintjéről, hogy drogprevenációs tevékenységet a későbbiekben ennek megfelelően folytathassa.

A pubertás kortól kezdve nagyon fontos a kortárs csoport befolyása, amit a drogprevenációs munkában is fel tudunk használni (kortárs-segítők).

A drogprevenáció lehetséges színterei:

- Tanórai foglalkozások (Minden tantárgynak van konkrét csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drogprevenációhoz.)
- Osztályfőnöki órák (Konkrét témakörök feldolgozása, ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések. Az ismeretátadó órákhoz szükség esetén külső előadókat, szakembereket lehet hívni.)
- Délutáni szabadidős foglalkozások (Sportprogramok, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések.)
- Szülői értekezletek (Osztály-, évfolyam- vagy iskolaszintű, esetleg külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőr, volt drogos.)
- Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek (elsősorban a pedagógusok és szülők számára)
- Drogprevenációs rendezvények, egész napos egészségnevelő iskolai programok – drogellenes, ill. egészségnap.
- Továbbképzések
- Kortárs-segítő képzés
- Filmvetítés. A szerfogyasztással kapcsolatos filmek vetítése. Kiválasztásnál fejlődéslelektani szempontokat is érvényesíteni kell.
- Egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok, drogzonzultációs központok munkatársai által vezetett szervezett programok a motivált tanulók „gyűjtőhelyei” és a szemléletformálás műhelyei lehetnek.
- Kiscsoportos beszélgetések. Osztálynak vagy kisebb csoportoknak tartott beszélgetések témafeldolgozások lehetnek megelőző jellegűek, esetleg konkrét problémát feldolgozóak. A beszélgetésre nagyon fel kell készülnie a pedagógusnak. Odaforduló, érzékeny és mégis távolságot engedő attitűddel kell a foglalkozást vezetni. E beszélgetésekbe javasolt az iskolai drogkoordinátort bevonni, ill. ő is megtarthatja a foglalkozásokat.
- Dramatikus játékok. Osztályfőnöki, etika órán, esetleg magyar irodalom órán jól alkalmazható a felkészült (kiképzett) tanár számára a szituációs vezetés módszere.
- Színjátszó kör. A szenvedéllyel, a drogok fogyasztásával és az életmódot befolyásoló hatásával kapcsolatos darab kiválasztását, bemutatását, vagy videofilm feldolgozását jelenti az egyébként hagyományos módon és témafeldolgozással működő irodalmi színpad vagy más diáktársulat esetén.
- Sportprogramok, túrák, kirándulások. A szabadidő megfelelő eltöltésének képessége már önmagában is prevenációs eszköz.
- Tematikus előadás. A tanulók, tanárok, szülők korrekt ismeretanyagának kialakításához nélkülözhetetlenek a tematikus előadások, melyek megtartására célszerű külső specialistákat felkérni. A drogprevenáció részeként szükséges a jogi, büntügyi következményeket is ismertetni.
- Diákönkormányzati programok. Minden szakmailag támogatható ötlet kivitelezéséhez segítséget kell nyújtanunk.

Az egészségnevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

3.2.5. A fogyasztóvédelem kérdése

Intézményünkben a fogyasztóvédelem oktatása új elemként jelenik meg minden tantárgyba integrálva. A természettudományok oktatásának eddig is részét képezték az ezen a területen elsajátítandó kompetenciák és személet megismerése, de más területeken ez eddig nem jelent meg. Ezek tudatában fontos tehát nemcsak a tanulók számára közvetítenünk az ismereteket, kompetenciákat, hanem nekünk magunknak is felül kell egyrészt vizsgálnunk oktatott tantárgyaink szerkezetét, másrészt, mint fogyasztóknak is meg kell változtatnunk eddigi szemléletünket.

Cél a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, fejlesztése.

Tartalmi elemei a környezettudatos fogyasztás, a kritikus fogyasztói magatartás és a preventív fogyasztóvédelem.

Követelmények:

- Ismerjék saját maguk és társaik alapvető szükségleteit
- Tudják mit jelent a tudatos fogyasztói magatartás
- Ismerjék az érdekérvényesítés fórumait
- Ismerjék a fogyasztás és a bioszféra közötti veszélyforrásokat

Színterek:

- tantárgyak (minden tantárgy tananyagába integráltan)
- tanórán kívüli elemek (vetélkedők, rendezvények)
- iskolai fogyasztóvédelmi működés

Módszerek:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi, országos és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

3.2.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat és a katasztrófavédelem felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt, rendőrt vagy tűzoltót hívni.

A tanulók a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Biológia, természettudomány órán: rovarcsípések, légúti akadályok, újraélesztés, eszméletvesztés és agyrázkódás, artériás és ütőeres vérzések, személyes higiénia, környezeti hatások.

Földrajz órán: környezeti hatások szerepe az emberi szervezetre, környezetszennyezés.

Kémia órán: mérgezések, vegyszerek, savmarás, égési sérülések, a táplálékkal bevitt kémiai anyagok hatása

Fizika órán: égési sérülések, áramütés okozta sérülések, nyílt láng használata, áramütés, csúszásveszély, veszélyes konyhai és elektromos eszközök használata

Testnevelés órán: a mozgás, esés, esések tompítása, húzódások, ficamok, törések

Osztályfőnöki órákon: elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

4. A környezeti nevelés programja

Az ember egyszerre biológiai és társadalmi lény. Mint biológiai lény a természet része és minden életfunkciójával a természethez kapcsolódik. Mint társadalmi lény, tapasztalatai birtokában életfeltételeit tudatosan javította és alakította át a saját hasznára. Napjainkra az ökológiai válság globális méreteket öltött az emberi szükségletek növekedése által és a civilizációs folyamat hatására. Az elkövetett hibákat helyre kell hozni, hogy a következő generációk számára is kedvező feltételek legyenek a Földön.

A jövő nemzedékének már a környezeti problémák megelőzésére kell törekedni, melynek alapvető feltétele a tudatformálás, szemléletformálás, a felelősségtudat kialakítása környezete iránt.

Iskolánk széleskörű oktatási-nevelési munkája 1. évfolyamtól a 12. évfolyamig terjed. Szerteágazó képzésünkben a környezeti nevelésnek kiemelt szerepet kell biztosítani, hogy a jövő emberei képesek legyenek az egész világot érintő környezeti ártalmak, problémák csökkentésére, az eredeti állapot helyreállítására.

4.1. Környezeti nevelésünk célja

- Rendszerszemléletre nevelés.
- Globális összefüggések megértése.
- Alternatív, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése, helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések keresése.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése.
- Létfenntartáshoz szükséges értékek megismerése, és a viselkedési normák kialakítása.
- Konfliktuskezelés, tolerancia, természeti, társadalmi felelősség fejlesztése.
- Helyes értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.
- Környezeti- és egészség-tudatosság erősítése az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata.
- Fogyasztás helyébe az életminőség helyezése.
- Fenntarthatóságra való nevelés az ökológiai szemléletmód segítségével.
- A helyi értékek és problémák megismertetése.
- Lakóhelyünk környezetvédelmi munkájában aktív részvétel.
- Ősi mesterségek megismerése.
- Hagyományok őrzése.

4.2. Helyzetkép, helyzetelemzés

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium beiskolázási körzete Simontornya, Tolnanémedi, Nagyszékely, Kisszékely, Pálfa-Felsőrácegres, Sárszentlőrinc-Uzd, Pincehely, de több környező településről is érkeznek diákok.

Épületeinken belül a folyamatos fejlesztések ellenére számtalan feladat vár ránk, mely segíti a tanulóink környezettudatos szemléletformálását. A takarékos energiafelhasználás terén a fűtés korszerűsítése, a nyílászárók cseréje, energiatakarékos világítótestek használata. Esztétikai fejlesztésben a folyosók, társalgók és tantermek dekorálása, növények szaporítása fontos szerepet tölt be. Kiemelt helyen kell kezelnünk az iskola berendezésének megóvását, a tisztaságot és a szelektív hulladékgyűjtést, mely a település tervében is szerepel.

Az intézmény épített és természeti, valamint szellemi értékekben gazdag településeken működik. Van gazdag gyűjteménnyel rendelkező vármúzeum, berendezett tájház (Simon ház), állandó helytörténeti kiállítás (Helytörténet háza) stb. Hagyományőrző kis csoportok és programjaik nagyban segítik a környezetvédelmi munkát. A természeti értékek megismerésének lehetőségét kínálja a szőlőhegy, a környező erdők, a Sió.

4.3. Konkrét célok az iskola környezeti nevelésében

Hatékony környezeti nevelő munkánkhoz elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széleskörű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe. Nevelő-oktató munkánk során tudatosítani kell, hogy az ember termelő-fogyasztó tevékenysége során valamennyi földi szférában változásokat okoz.

Ezen változások csökkentéséhez megelőzéséhez vezető céljaink, feladataink:

- Életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé.
- A közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése.
- A szokások kialakításával, az értékek tudatos formálásával, széleskörű ismeretekkel alátámasztva a környezetéért felelősséget érző, cselekvőképes emberek nevelése.
- Az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban.

- Megismertetni a helyi környezetvédelmi programokat, terveket, melyben koruknak megfelelően aktív részesek lehetnek.
- Láttatni velük a történelmi, gazdasági változásokat.
- Bekapcsolni őket az iskola és a város hagyományőrző programjaiba.
- Tudatosítani bennük a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizációt, az ipari és mezőgazdasági termelés emberi egészséget veszélyeztető hatásait.
- Ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát.
- Legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz- és energiafelhasználás, valamint a szelektív hulladékgyűjtés.
- Törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újrahasznosítására.
- Alakuljon ki és szilárduljon meg tudatukban a környezetbarát szemlélet, magatartás, viselkedés és életvitel.

4.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

4.4.1. Hagyományos tanórai lehetőségek

4.4.1.1. Magyar nyelv és irodalom

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatukat,
- érzékenyek legyenek és kerüljék a “nyelvi” környezetszennyezést,
- képesek legyenek a lényeges és lényegtelen információk között különbséget tenni,
- ismerjék meg a lakóhelyhez kötődő meséket, mondákat.

Fejlesszük esztétikai és erkölcsi érzékenységüket!

4.4.1.2. Történelem

A tanulóknál el kell érniük azt, hogy

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.

Értessük meg az egész világot érintő globális problémákat, és hangsúlyozzuk az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

4.4.1.3. Idegen nyelv

A tanulókat úgy kell oktatni-nevelni, hogy

- érzékennyé váljanak a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- érzékenyek legyenek a hazai környezeti problémákra és megismerjék a nyelv segítségével az idegen országok ilyen irányú tevékenységét,
- fejlődjön állampolgári felelősségtudatuk.

A tanulóiban alakítsuk ki a nemzetközi felelősség érzését a környezettel szemben!

4.4.1.4. Matematika

A tanulóknál el kell érniük azt, hogy

- váljanak képessé a tantárgyakban tanított környezeti összefüggések matematikai módszerekkel történő demonstrálására
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- meg tudják figyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek a valós életből vett konkrét példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- sajátítsák el a leendő szakmájuk anyagszükségletének kiszámításához feltétlenül szükséges matematikai alapl műveleteket.

A tanulóiban alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket és a rendszerben való gondolkodást!

4.4.1.5. Fizika

A tanulókat úgy kell nevelni-oktatni, hogy

- képessé váljanak a környezeti változások magyarázatára
- megismerjék az élő szervezetre káros fizikai hatások (hő, zaj, rezgés, rugózás) egészségkárosítását, és tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségét
- felismerjék a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóságot, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek ismeretében legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- felmérjék annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat csak felelősséggel szabad felhasználni.

4.4.1.6. Földrajz

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- szervezzenek tapasztalatokon alapuló élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségét
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- ismerjék meg gazdasági helyzetünket, lehetőségeinket és a világ globális problémáit.

4.4.1.7. Biológia

A tanulóknál el kell érniük azt, hogy

- ismerjék és szeressék a természetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék a helyi természeti értékeket, és legyenek képesek tenni megóvásuk érdekében
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzésének, mérséklésének lehetőségeit
- ismerjék a környezet-egészségügyi problémákat, és legyenek képesek azok elhárítására, megelőzésére és csökkentésére

- sajátítsák el a természeti erőforrások fenntartható használatának alapelveit
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megelőző életviteli technikákat.

A tanulóknak alakítsuk ki az ökológiai szemléletmódot!

6.4.1.8. Kémia

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

4.4.1.9. Testnevelés

A tanulókat úgy kell nevelni-oktatni, hogy

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- ismerjék fel a szakma gyakorlása során kialakuló egészségi problémák (tartás, állóképesség) elhárításának lehetőségét a rendszeres mozgásban.

A tanulóknak tudatosítsuk az egészség és a környezet komplexitását, hívják fel a figyelmet a higiénés normák betartására!

4.4.1.10. Ének-zene

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- felismerjék a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- felfedezzék a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

4.4.1.11. Vizuális kultúra

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy

- megismerjék a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

4.4.1.12. Etika

A tanulókat rá kell vezetni arra, hogy

- képesek legyenek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek! Alakuljon ki személyes elkötelezettségük és toleranciájuk a környezeti kérdésekkel kapcsolatban!

4.4.1.13. Informatika, digitális kultúra

A tanulókat úgy kell nevelni-oktatni, hogy

- használják a világhálót ismeretszerzésre
- ismerjék az informatikában rejlő lehetőségeket
- ismerjék meg az informatikai berendezések környezetkárosító hatásait.

4.4.1.14. Osztályfőnöki munka

A tanulókat úgy kell nevelni-oktatni, hogy

- legyenek képesek környezetük megóvására, szépítésére, otthonossá tételére és igényes kialakítására
- ismerjék fel a mindennapi problémákat
- legyenek képesek a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

4.4.1.15. Etika/Hit- és erkölcstan

A tanulókat úgy kell nevelni-oktatni, hogy

- a gyerekek közösséghez való viszonya, értékrendje, normarendszere, gondolkodás- és viselkedésmódja fejlődjön, alakuljon.
- a tanulók erkölcsi érzéke fejlődjön, azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban.
- a tanulók erkölcsi érzéke, illetve mélyebb szinten a lelkiismerete fejlődjön, ami azt jelenti, hogy képessé tesszük gyermekeinket arra, hogy olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeihez. Közben pedig fejlődnek bennük azok a pozitív belső késztetések is, amelyek segítségükre vannak a jó és a rossz felismerésében, az elkövetett hibák kijavításában, valamint a büntudat kezelésében.
- - Értékelése szövegesen (1. évfolyamon és 2. évfolyam félévkor) vagy osztályzással történik (2. évfolyam év végétől 8. évfolyamig).

4.4.2. Nem hagyományos tanórai lehetőségek

Nem hagyományos tanórai foglalkozás lehet minden olyan új tanítási-tanulási módszer, melynek színtere a tanóra, de a helyszín az iskolán kívül is lehet.

A környezeti nevelés középpontjában a valóságos, megtapasztalható környezet áll. A környezeti értékek megismerése, a problémák megértése, a tanulók és környezetük viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségeinek tisztázása, valamint szembesülés tetteik következményével olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja, melyek hagyományos tantermi órán nem biztosíthatók.

A nem hagyományos tanórákon érvényesül a komplexitás: a tantárgyakon átívelő sokoldalú megközelítés egy adott témában. Értelem és érzelem kapcsolódását biztosítja. Lehetővé teszi az ismeretek összekapcsolását a módszerek sokféleségével.

4.4.3. Tanórán kívüli lehetőségek

A 14-18 éves tanulók ismeretanyaga, kommunikációs készsége már alkalmas arra, hogy a környezeti folyamatok összefüggését meglássák, környezeti problémákra keressék a megoldást. A tanórán kívüli alkalmak még nagyobb lehetőséget kínálnak az ilyen jellegű feladatok megoldására.

Iskolai szintű programok: szakkörök, túrák, kirándulások, kiállítás, hulladékgyűjtés, környezetvédelmi vetélkedők, terepgyakorlatok.

Városi lehetőségek: parkosítás, városszépítő akciók, parlagfű elleni program, kiállítás, előadás, vetélkedő.

Környékbeli lehetőségek: tanösvény, nyári vándortábor, természetvédelmi akciók.

4.5. Az iskolai környezet

A tiszta, esztétikus környezet kialakításához további munka szükséges. Az egészségesebb, környezetbarát légkör kialakítását a szükségmegoldások felszámolásával biztosítottuk. A termék, folyosók és a diáktársalgók dekorálásával, "zöldítésével", a berendezések, függönyök egységesítésével otthonosabbá tettük iskolánkat.

Az iskolai jeles napok, ünnepek megtartásával a hagyományőrzést erősítjük.

Az egészséges táplálkozás érdekében az iskolai büfében gyümölcsöt, teát is árúsítanak. Az egészséges életmód kialakításához szorgalmazni kell a sportcsarnok és a sportudvar jobb kihasználását.

4.6. Módszerek

Módszerek közül kiemelt szerepet kap a kooperatív és reflektív tanulási módszer, a kompetencia alapú oktatási forma:

- egyszerű megfigyelések, mérések,
- kérdőíves felmérések,
- kísérletek,
- rendszermodellezés, működő modellek készítése, elemzése,
- szituációs játékok,
- közösségépítő, csoportos környezetvédelmi feladatok,
- aktív, kreatív munkák pl.: tisztasági verseny, szelektív hulladékgyűjtés, rekonstrukciós munkák, természetvédelmi és fenntartási munkák.

4.7. Erőforrások

4.7.1. Személyi erőforrások

Az iskolában dolgozó pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása adja a környezeti nevelés hitelességét. A technikai dolgozók napi munkájukat igyekezzenek környezetbarát technikákkal megvalósítani. Legyenek munkájukban igényesek, az ésszerű változásokra nyitottak, az iskolai élettel szemben pedig érdeklődők.

Az iskola önmagában nem képes minden feladat felvállalására, elvégzésére. Nagyon fontos feladatunk a kapcsolatteremtés és együttműködés a külső partnerekkel.

Az önkormányzatokkal, helyi kulturális intézményekkel, nagyon jó a kapcsolattartás. A szülőkkel való kapcsolat megfelelő módszerekkel jól alakítható, mely a tanulók életvitelének megváltozásán, a szemléletformálásán keresztül tovább javítható.

Tovább segítik munkánkat az egészségügyi és szociális intézmények.

Külföldi kapcsolataink lehetővé teszik más népek kultúrájának, szokásainak, környezetvédelmi problémáinak megismerését.

4.8. Taneszközök

Taneszközeink folyamatos fejlesztése a környezeti neveléshez az alapfeltételeket biztosítja.

További fejlesztés:

Bár a környezeti nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás, törekednünk kell a konkrét feladat megfogalmazására és ellátására. A tudatos környezetvédő magatartás kialakítását – tanórai és szakköri ráhatásokon túl - parkosítási akciók szervezésével (pl. faültetés), a szelektív hulladékgyűjtés intézményi megvalósításával segítjük. Ennek érdekében az iskola épületeiben szelektív hulladékgyűjtőket helyeztünk el.

4.9. Kommunikáció

Az iskolaszintű környezetbarát életmód kialakítása mindannyiunk közös ügye. A kommunikáció szerves részét képezi a szemléletformálásnak, ezért fontos a széleskörű fejlesztése. Bővíteni és színesebbé kell tenni az iskolai faliújságot.

A simontornyai helyi újság iskolai életünkről pontos információt ad a település számára.

4.10. Továbbképzés

A tantestület tagjainak az iskola környezeti nevelési programjának kidolgozásában és megvalósításában egyaránt részt kell venni. A kollégák helyi felkészítését munkaközösségi és tantestületi megbeszélésekkel, előadásokkal és iskolai továbbképzési napokkal segíthetjük. A környezetvédelem területén dolgozó pedagógusok illetve munkacsoport, a szaklapok és szakkönyvek biztosítják a folyamatos felkészítést, képzést.

4.11. Környezetvédelmi jeles napok az iskolai programban:

Március 22.	A víz világnapja
Április 22.	A Föld napja
Május 10.	Madarak és fák napja
Június 05.	Környezetvédelmi világnap
Október 05.	Az állatok világnapja
Október 21.	Földünkért világnap

Részt vesz az intézmény a projektoktatást lehetővé tevő Fenntarthatósági témahét programjain.

Kapcsolódunk a város környezetvédelmi tervéhez:

- a szelektív hulladékgyűjtéssel,
- példát mutatunk a tiszta, esztétikus környezet kialakításában,
- részt veszünk a környezetvédelmi akciókban,

5. Esélyegyenlőséget biztosító alapelveink

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére.

A esélyegyenlőség előmozdításának elengedhetetlen feltétele a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind a településen működő azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladatellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell: a halmozottan hátrányos helyzetű és az

sajátos nevelési igényű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet. Erre minden beiratkozáskor és az évismétlő tanulók osztályba sorolásakor figyelmet fordítunk.

Az esélyegyenlőség fontos elemévé kell válnia a végzettség nélküli iskolaelhagyással, más szóval a lemorzsolódással veszélyeztetettekre való odafigyelésnek, a velük való külön foglalkozásnak az intézmény minden pedagógiai szintjén.

Éppen ezért:

- Korlátozzuk a tanulók korai besorolását, hogy később kerüljön sor a tudás szerinti kiválasztódásukra.
- Rendszeres segítséget kapnak az iskolában lemaradók, hogy csökkenjen az évismétlők száma.
- Erősítjük a kapcsolatot az iskola és az otthon között, hogy a hátrányos helyzetű szülők is részt vállaljanak gyermekük motiválásában.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal.
- Áttanítással biztosítjuk a szakos ellátást az intézmény feladatellátási helyein is.
- Szorgalmazzuk a kompetencia alapú programcsomagok alkalmazását, illetve a kompetencia alapú oktatás elterjedését a tagintézményekben is.
- Bevezettük a Komplex Alapprogramot minden feladatellátási helyen.

Az egyéni fejlesztést igénylő gyermekek ellátása, korai fejlesztése, esélyhátrányainak minél korábbi ellentételezése nagyon fontos. A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnáziumban gyógypedagógusok, differenciáló pedagógusok, egy iskolapszichológus, az EGYMI és a Pedagógiai Szakszolgálat alkalmazottai látják el a korai és egyéb fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat.

6. Komplex alapprogram

A Komplex Alapprogram az 2–8. osztályban kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévtől.

6.1. Alapelvek, célok, feladatok

6.1.1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

6.1.2. Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

6.1.3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.



A Komplex Alapprogram jelszava: Tanulni élmény! amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

6.2. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

6.2.1. Fejlesztési feladatok

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.

- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

6.2.2. Kiemelt fejlesztési feladataink

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

6.2.3. További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.

- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- ***Emberléptékű következetes követelés.***
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

6.2.4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

6.2.5. További tanulást segítő eszközök

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6.2.6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

6.3. A Komplex alprogram sajátosságai

6.3.1. A Komplex Alprogram alprogramjai

Simontornyán és Pálfán minden alprogram megjelenik, hetenként 1-2 órában, a kisebb iskolákban (Pincehely, Nagyszékely) 1-2 alprogram jelenik meg heti 1 órában.

6.3.1.1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

6.3.1.2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)

- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

6.3.1.3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátjaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

6.3.1.4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

6.3.1.5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat

- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

6.3.2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)



A Komplex órák felépítése

6.3.3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

6.3.4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

6.3.5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6.3.6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek.** Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév

közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

6.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, illesztése a Komplex alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

6.5. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban.

6.6. Az iskolában folyó munka időkerete

A **Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól**. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A **kötelező és szabadon tervezhető** időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%**-ban azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált

egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).

- A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulószervezési eljárások.
- 10-30%-ban pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.



A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

7. Honvéd Kadét Program

Intézményünk 2025 márciusában csatlakozott a Magyar Honvédség Honvéd Kadét Programjához. Bevezetése a 2025/2026-os tanévtől felmenő rendszerben történik a gimnáziumi osztályokban. A tanulók a 9. évfolyamon tudnak a képzésbe bekapcsolódni a szülő/törvényes képviselő írásbeli hozzájárulásával. A képzésbe bekapcsolódni a 10. évfolyamon akkor van lehetőségük a tanulóknak, ha sikeres osztályozó vizsgát tesznek a tanév első hetében a honvédelmi alapismeretek tantárgy kilencedik évfolyamos tananyagából. A 2025/2026-os tanévben lehetősége van a 11. évfolyamon tanuló diáknak is csatlakozni a programhoz, amennyiben sikeres osztályozó vizsgát tesznek a honvédelmi alapismeretek tantárgy kilencedik és tizedik évfolyamos tananyagából. A 2025/2026-os tanévben az osztályozó vizsgát a 10. és 11. évfolyamos tanulóknak szeptember végéig kell teljesíteni.

Ha a tanuló a honvéd kadét közismereti képzésben részt vesz, a honvédelmi alapismeretek tantárgyat tanulja heti 1 órában a 9-10. évfolyamon, majd heti 2 órában a 11-12. évfolyamon fakultációs tantárgyként.

A program nevelési koncepciója a következő tulajdonságok kialakításában eredményes: egyéni felelősség, egymás iránti elkötelezettség, tisztelet, bajtársiasság, fegyelmezettség, közösségi felelősségtudat, együttműködés, csapatszellem és az interaktív konfliktuskezelés szándéka és képessége. Célunk a képzett, sokoldalú, életerős, hazáját szerető és tisztelő fiatalság szemléletformálása, a fiatalok egészséges életre, fegyelemre nevelése, a honvédelem, a katonai pálya megismertetése.

A honvédelmi alapismeretek tantárgy oktatása során a tanuló megismerkedhet azzal, hogy a magyar állampolgároknak milyen honvédelmi feladatai vannak és azzal is, hogy mit tesz a Magyar Honvédség a haza védelméért. Mindezek közben számos, a mindennapi életben is használható tudásra is szert tehet: elsősegélynyújtás, a terepen való tájékozódás, a táborozási ismeretek, az önvédelem. Honvédelmi alapismeretekből – választható érettségi vizsgatárgyként – érettségizhet is, amely felvételi tárgyként szerepel a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő jelentkezésnél. A tanórai elfoglaltságot szabadidős programok is kiegészítik. Ezeken egyrészt az elméletben tanultakat gyakorolhatja, másrészt számos olyan programon vehet részt (pl. sportlövészet, küzdősportok, hagyományőrzés, hadisírgondozás), amelyekre csak a honvéd kadétok járhatnak.

Az intézmény vállalja, hogy a honvédelmi alapismeretek választható közismereti tantárgyat tanítja, és ebből biztosítja tanulóik részére az érettségire történő felkészítést.

A tanórai oktatást kiegészítő, a honvédelmi neveléshez kapcsolódó szabadidős foglalkozások keretében az iskola vállalja, hogy a Magyar Honvédséggel és a Honvédelmi Sportszövetséggel együttműködve diákjaink számára rendszeres, honvédelmi tartalmú programokat, szakköröket szervezünk, valamint biztosítjuk a HM és a Honvédelmi Sportszövetség által szervezett programokon, rendezvényeken, versenyeken tanulóink önkéntes részvételét is.

III. HELYI TANTERV – OKTATÁSI PROGRAM

1. A választott kerettanterv

Helyi tantervünket a Nemzeti Alaptanterv 2020. évi módosítása után kiadott és az Oktatási Hivatal honlapján publikált kerettantervek alapján készítettük el. A helyi tanterv évfolyamokra bontva tartalmazza a Kerettanterv által meghatározott tantárgyak témaköreit, azok óraszámait (megtalálható az iskola honlapján: <https://vakbottyan-stornya.edu.hu/>).

2. NAT 2020 műveltségterületei és a hozzájuk kapcsolódó tantárgyak:

- Magyar nyelv és irodalom
 - Magyar nyelv és irodalom (1. évfolyam)
 - Magyar nyelv (2-12. évfolyam)
 - Irodalom (2-12. évfolyam)
- Idegen nyelvek
 - Angol nyelv
 - Német nyelv
- Matematika
 - Matematika
- Történelem és állampolgári ismeretek
 - Történelem
 - Állampolgári ismeretek
 - Hon- és népismeret
- Természettudomány és földrajz
 - Környezetismeret
 - Természettudomány
 - Földrajz
 - Kémia
 - Fizika
 - Biológia
- Etika / Hit- és erkölcstan
 - Etika / Hit- és erkölcstan
- Művészetek
 - Ének-zene
 - Vizuális kultúra
 - Mozgóképkultúra és médiaismeret
 - Dráma és színház
- Technológia
 - Technika és tervezés
 - Digitális kultúra
- Testnevelés és egészségfejlesztés
 - Testnevelés
 - Osztályfőnöki

3. Óratervek

Az iskola óraterve mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi az intézményben folyó nevelő-oktató munkát meghatározó pedagógiai elveket és célokat. A kötelező tanórai foglalkozások a minden tanuló által kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazzák.

Magyar nyelv és irodalom tantárgyat csak az 1. évfolyamon tanítunk, 2-12. évfolyamokon külön tantárgyként jelenik meg a magyar nyelv és külön az irodalom.

Idegen nyelv tanítása a 4. évfolyamtól kezdődik. Simontornyán az általános iskolában választható az angol nyelv vagy a német nyelv. Gimnáziumban mindkét nyelvet tanulják. Pálfán, Pincehelyen, Nagyszékelyben német nyelvet tanítunk.

A hon- és népismeret tantárgyat a 6. évfolyamon, dráma és színház tantárgyat az általános iskolában a 7. évfolyamon, gimnáziumban a 11. évfolyamon tanítjuk.

A 7-8. évfolyamon a természettudományos tantárgyakat bontásban tanítjuk (biológia, kémia, földrajz, fizika). A gimnázium 11. évfolyamán 1-1 órában biológia és földrajz tantárgyakat tanítjuk a természettudomány helyett.

A szabadon tervezhető óraszámokkal a meglévő tantárgyak óraszámait növeltük meg (óratervi hálóban + jellel jelölve).

A gimnáziumban 11. és 12. évfolyamon heti 2-2 órában fakultációt választhatnak a tanulók az érettségi tantárgyak közül.

A nem kötelező tanórai foglalkozások és egyéni felzárkóztatás lehetőségéből a tanulók egyéni érdeklődésüknek megfelelően, a szülők döntése és a pedagógusok (osztályfőnökök) javaslata alapján választanak a minimálisan és maximálisan megadott keretek között. A választható foglalkozások célja a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, speciális és kiegészítő ismeretek nyújtása.

A Kerettanterv által meghatározott tantárgyakon kívül nem vezettünk be más kötelező tantárgyakat. Az általános iskolában bevezetett Komplex Alapprogram tanórán kívüli foglalkozásait és azok céljait, tartalmát a Pedagógiai Program I. fejezetének 6. pontja tartalmazza.

3.1. Óratervi háló a 2020/2021. tanévtől kezdődően, felmenő rendszerben

3.1.1. Általános iskola 1-8. évfolyam:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai								
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1							
Irodalom		4	3	3	2	2	2	2
Magyar nyelv		3+1	2+1	2+1	2	2	1	1+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						+1		
Etika/hit és erkölestan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv				2+1	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház							+1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1+1	1+1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22+2	22+2	22+2	23+2	27+1	26+2	28+2	28+2
Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

3.1.2. Általános iskola 1-8. évfolyam (alsó tagozaton 1-2., 3-4. összevonásban):

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai								
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.								
	1-2.		3-4.		5.	6.	7.	8.
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Irodalom	2		1					
	2	2	2	2	2	2	2	2
Magyar nyelv	1+1		1+1					
	2	2	1	1	2	2	1	1+1
Matematika	1+1		1+1					
	3	3	3	3	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon- és népismeret						+1		
Etika/hit és erkölcsan	1		1		1	1	1	1
Környezetismeret			1					
Természettudomány					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Ének-zene	2		2		2	1	1	1
Vizuális kultúra	2		1		1	1	1	1
			1					
Dráma és színház							+1	
Technika és tervezés	1		1		1	1	1	
Digitális kultúra			1		1+1	1+1	1	1
Testnevelés	5		5		5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22+2	22+2	22+2	23+2	27+1	26+2	28+2	28+2
Összesített óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

3.1.3. Általános iskola 1-4. évfolyam (1-2., 3-4. összevonásban):

Az 1-4. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai				
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.				
	1-2.		3-4.	
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.
Irodalom	2		1	
	2	2	2	2
Magyar nyelv	1+1		1+1	
	2	2	1	1
Matematika	1+1		1+1	
	3	3	3	3
Etika/hit és erkölcsstan	1		1	
Környezetismeret			1	
Első élő idegen nyelv				2
Ének-zene	2		2	
Vizuális kultúra	2		1	
			1	
Technika és tervezés	1		1	
Digitális kultúra			1	
Testnevelés	5		5	
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22+2	22+2	22+2	23+2
Összesített óraszám	24	24	24	25
Maximális órakeret	24	24	24	25

3.1.4. Általános iskola 1-4. évfolyam (1-4. összevonásban):

Az 1-4. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai				
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.				
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.
	1-2.		3-4.	
	1-4.			
Irodalom	2			
	2		1	
Magyar nyelv	1+1			
	2		1	
Matematika	1+1			
	3		3	
Etika/hit és erkölcs tan	1			
Környezetismeret			1	
Első élő idegen nyelv				2
Ének-zene	2			
Vizuális kultúra	1			
	1			
Technika és tervezés	1			
Digitális kultúra			1	
Testnevelés	5			
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22+2	22+2	22+2	23+2
Összesített óraszám	24	24	24	25
Maximális órakeret	24	24	24	25

3.1.5. Gimnázium 9-12. évfolyam (általános tanterv szerinti):

Az 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai				
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.				
Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	3	3	3+1
Magyar nyelv	1+1	1	1	1
Matematika	3	3+1	3	3+1
Történelem	2	2	3	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+1	
Földrajz	2	1	+1	
Első élő idegen nyelv	3+1	3+1	4+1	4+2
Második élő idegen nyelv	3	3	3	3
Dráma és színház				1
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Honvédelem				+1
Kötött célú órakeret				4
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra	2	2	4	5
Összes tervezett óraszám	32+2	32+2	30+4	29+5
Összesített óraszám	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

3.1.6. Gimnázium 9-12. évfolyam (Honvéd Kadét Program):

Az 9-12. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai				
Az egyes évfolyamoknál a fekete színű óraszám a NAT kötelező óraszámát, a piros színű óraszám a szabadon tervezhető órákat tartalmazza.				
Heti óraszám/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Irodalom	2	3	3	3+1
Magyar nyelv	1+1	1	1	1
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2	+1	
Földrajz	2	1	+1	
Első élő idegen nyelv	3	3+1	4+1	4+2
Második élő idegen nyelv	3	3	3	3
Dráma és színház			1	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Honvédelmi alapismeretek	+1	+1		
Honvédelmi alapismeretek fakultáció			2	2
Kötött célú órakeret			2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra	2	2	4	5
Összes tervezett óraszám	32+2	32+2	30+4	29+5
Összesített óraszám	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

4. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek kiválasztásáról, esetleges tankönyvcseréről a munkaközösségek döntenek.

Olyan tankönyveket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A szakmai munkaközösségek, a pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybe vétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. Tanév közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tankönyvekkel, taneszközökkel, tanulmányi segédletekkel szemben támasztott követelmény:

- tartalmazza a kerettantervben és a helyi tantervben előírt ismeretanyagot,
- elégítse ki a didaktikai követelményeket,
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez,
- a tankönyv szolgálja eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- a tankönyv (és egyéb segédlet) ára ne legyen magas,
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 93/A § alapján a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

A tankönyveken kívül néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. körző, vonalzó, tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.). Ezeket az eszközöket évfolyamonként meghatározzuk a tanév elején.

A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet a szertárakban, osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések ill. eszközök szolgálják: tablet, laptop és projektor, digitális tábla, CD lejátszó.

A tanórai nevelő és oktatómunkát segítő taneszközök (különféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a pedagógusok rendelkezésére állnak. Átvételük után annak rendeltetésszerű használata a pedagógusok felelőssége.

5 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

5.1 Tantárgy- és foglalkozásválasztás lehetőségei

Általános iskolában a tanulók számára szüleik az alábbi tantárgyak, foglalkozások közül választhatnak:

- Idegen nyelv esetében: angol vagy német nyelv (megváltoztatni később nem lehet, csak nagyon indokolt esetben, különbözeti vizsga letételével lehetséges).
- Etika / Hit- és erkölcsstan tantárgy esetében: etika vagy a különböző vallási felekezetek által biztosított hit- és erkölcsstan. (Minden év május 20-ig lehet változtatni a következő tanévre vonatkozóan.)
- Napközis foglalkozáson, tanulószobán való részvétel.
- Különböző szakkörök, KAP alprogramok, tömegsport, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások. (A választás 1 tanévre szól.)

Gimnáziumban a diákok (illetve szüleik) az alábbi tantárgyak, foglalkozások közül választhatnak:

- Különböző szakkörök, tömegsport, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások. (A választás 1 tanévre szól.)
- A 11. és 12. évfolyamon az érettségi tantárgyak közül kettő választása kötelező, fakultáció keretében, heti 2-2 órában. (A választás 1 tanévre szól, de csak indokolt esetben javasoljuk a következő tanévben a módosítást.)

A szakkörök és a fakultációk indítása adott létszámhoz kötött.

5.2 A pedagógusválasztás szabályai

Különböző szakkörök, KAP alprogramok, tömegsport, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, fakultációk esetében, amennyiben ezeket egy évfolyamon több pedagógus is tartja, lehetőség van pedagógusválasztásra. A pedagógusválasztási szándékot írásban, indoklással, az iskola igazgatójához kell benyújtani, minden év szeptember 20-ig. A határidőn túl benyújtott kérelem nem vehető figyelembe, tekintettel arra, hogy a késedelmes döntés veszélyeztetné az iskolai nevelő-oktató munka tervezhetőségét. A pedagógusválasztás tárgyában benyújtott kérelmekről a csoportlétszámokra vonatkozó előírások megtartása mellett az igazgató dönt. A döntésről az érintettek írásbeli határozatot kapnak.

6. A képzés rendje, a pedagógiai folyamat megtervezése

6.1. Beiratkozás és az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

- Az általános iskola első évfolyamára való beiratkozáskor az igazgató dönt a tanuló felvételéről.
- A következő évfolyamba lépés feltétele a bizonyítvánnyal igazolt eredményesen elvégzett előző év (más iskolából érkezve, javítóvizsga, osztályozó vizsga esetén is).
- A helyi gimnáziumba a tanulók tanulmányi átlaguk alapján kerülhetnek be.
- Más iskolából érkező tanulóknak is ugyanezek a felvételi feltételek, valamint a tanuló korábbi iskolai magatartása.
- Felmentést a mindennapi iskolába járás alól az Oktatási Hivatal adhat a szülő kérésére.

6.2. Ellenőrzés, értékelés, vizsgák, mérések

6.2.1. Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

6.2.2. Az értékelés fajtái

6.2.2.1. Az értékelés specialitásai az alsó tagozaton

- Az alsó tagozaton a 2. osztály első félévének végéig félévenként szövegesen értékelünk. A 2. osztály második félévében az értékelés megegyezik a többi osztály értékelési formájával.
- A szöveges értékelés célja az, hogy a szülők pontos képet kapjanak gyermekük képességeinek és készségeinek fejlődéséről.
- Az értékelő szöveg tárgyanként, illetve azon belüli részenként változhat, az adott terület kulcskompetenciáinak függvényében (pl. hangos olvasás, szövegértés, lényegkiemelés, vagy: tollbamondás, szövegalkotás, íráskép). Egy tárgyon/értékelendő területen belül az azonos szintű teljesítményekre, illetve hiányosságokra azonos kifejezéseket, nyelvi fordulatokat kell használni minden gyerek esetében.
- Az értékelő szöveg minősítéstartalma tárgyanként (egységenként) öt teljesítményfokozatnál kevesebb nem lehet.
- Az értékelő szövegnek az abszolút teljesítmény mellett tükröznie kell az előző értékelés óta tapasztalt fejlődést is.
- Az értékelés nem tartalmazhat társakkal való összehasonlítást (nem rangsorolhatja a diákokat).
- Az értékelés mindenkor segítő szándékú; a gyerek fejlődését kell segítenie, nem lehet megalázó vagy büntető jellegű. Minden értékelésben a pozitívumokból kiindulva, azokra alapozva kell megfogalmazni a további fejlődés útját.
- Az értékelést úgy kell megfogalmazni, hogy annak tartalmát, üzenetét a gyerek is pontosan értse.

6.2.2.2. Értékelés a 2-12. évfolyamon

A tanulók teljesítményét, tanulmányi munkáját tantárgyanként értékeljük.

A félévi és tanév végi értékelés funkciói:

Félévkor: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.

Év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A félévi és év végi értékelésnek összhangban kell lennie az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

Az év végi osztályzat a Köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően születhet osztályozó vizsga eredményeként. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi.

6.2.3. Az ellenőrzés

Fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- kooperatív/ projekt munka

Elvárásunk a szép, tiszta, rendezett írás, ezért a pedagógusoknak lehetőségük van a diák munkájának külalakját osztályozni, és azt az adott tantárgyhoz beírni.

Írásbeli számonkérési formák:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat, projekt munka kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- felmérő dolgozat - résztémák vagy nagyobb anyagrész után történő írásbeli számonkérés. A résztémában megszerzett ismereteket kéri számon. E dolgozat írásának korlátai, ha a tanulók nagyobb csoportja (pl. harmada) hiányzik. A számonkérést a pedagógus előzetesen bejelenti. Az értékelésben betöltött szerepe súlyozott (kétszeres).
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő). Az értékelésben betöltött szerepe nagyon hangsúlyos (kétszeres).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik a pedagógusok:

Értékelési skálák kialakítása:

Pedagógiai programunkban javaslatot teszünk az értékelési skálák minél optimálisabb kialakításához, segítve ezzel a szakmai munkaközösségek értékelési skáláinak kialakítását. A javaslatban szereplő teljesítményszázalékok általában elfogadottak, de a ponthatárok a követelmények időarányos tudásának függvényében változtathatók.

Szükséges mérlegelni a ponthatárok kialakításakor azt is, hogy a feladatok hány százaléka méri a tanulók minimális, továbbhaladáshoz szükséges tudását, illetve mennyi az optimum szintű feladat.

Alsó tagozaton**Javaslat a teljesítményszázalékok kialakításához**

Teljesítmény	Érdemjegy
90 % fölött	jeles (5)
75 – 89 %	jó (4)
50 – 74 %	közepes (3)
30 – 49 %	elégséges (2)
0 – 29 %	elégtelen (1)

Felső tagozat:**Javaslat a teljesítményszázalékok kialakításához**

Teljesítmény	Érdemjegy
90 % -100 %	jeles (5)
75 % - 89 %	jó (4)
50 % - 74 %	közepes (3)
30 % - 49 %	elégséges (2)
0 % - 29%	elégtelen (1)

9-12. évfolyamon (gimnázium):**Javaslat a teljesítményszázalékok kialakításához**

Teljesítmény	Érdemjegy
90 % -100 %	jeles (5)
75 % - 89 %	jó (4)
50 % - 74 %	közepes (3)
30 % - 49 %	elégséges (2)
0 % - 29%	elégtelen (1)

Minimumszintű mérésekhez javasolt:

Teljesítmény	Érdemjegy
85 % -100 %	Megfelelt a továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény minimum szintjének
50 % - 84 %	Korrektció szükséges
50 % alatt	Mivel ezek a feladatok minimum szintűek, ezért ezeknek tanulóknak a bemért tananyag újratanítása szükséges.

Tehetséggondozó feladatsorok teljesítményméréséhez javasolt

Teljesítmény	Érdemjegy
95 % -100 %	Kiváló a teljesítményed!
85% - 94 %	Jól dolgoztál!
50 % - 84 %	Gyakorolj tovább!
50 % alatt	Még gyakorolj sokat, most nem sikerült!

Az ellenőrzés funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

6.2.4. Az írásbeli beszámoltatások korlátai

Az írásbeli beszámoltatások korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya; az otthoni (délutáni iskolai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

6.2.4.1. Az írásbeli beszámoltatás - a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. Ugyanakkor a hazai és külföldi felsőoktatási intézmények vizsgarendszere az írásbeli számonkérési formákat részesíti előnyben: ezen belül is a tesztvizsgát, amely a magyar oktatási rendszerben eddig nem volt szokásos. A tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. Ugyanakkor a magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben.

Elvek:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozat nem írátható.
- Egy napon legfeljebb 1 témazáró dolgozat írátható.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére, amelyekből későbbi tanulmányaik során a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni (illetve tehetnek).
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőképesség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, prezentáció készítése demonstrációs eszközökkel, stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül (legfeljebb 15 munkanapon belül) értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul "jegyszerző" funkciója mögött.

- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)

6.2.4.2. A házi feladatok, önkéntes prezentációk kitűzésének elvei és gyakorlata

A "házi feladat" céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-8 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
 - nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad;
 - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
 - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat büntethető. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megírása, pótfeladat kitűzése stb.)
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

6.2.5. Vizsgák, mérések

- A gimnáziumba tanulmányi átlaguk alapján jelentkeznek a tanulók.
- A gimnáziumban **belső vizsgát** tervezünk 10. osztályban (kisérettségi), amely az év végi osztályzat kialakításában háromszoros értékű. Azért tartjuk fontosnak az ún. kisérettségit, hogy a tanulók némi rutinra tegyenek szert az érettségi vizsgáig. A belső vizsga szabályzata a minőségirányítási program része.
- A május-júniusi érettségi időszakban középszintű **érettségi vizsgát** szervezünk. Az írásbeli vizsga központi feladatsorait az országos szinten meghatározott szempontok alapján javítják a középiskolai tanárok. A szóbeli vizsgák kérdéssorait a középiskolai tanárok állítják össze, az értékelést ugyancsak országos szinten meghatározott szempontok alapján végzik. A középszintű érettségi vizsgák témakörei, részletes követelményrendszer megtekinthető a www.oktatas.hu oldalon. A választható érettségi vizsgatárgyak középszinten biológia, digitális kultúra, testnevelés és honvédelmi alapismeretek, emelt szinten biológia és digitális kultúra, amelyre iskolánk biztosítja a felkészítést. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a NAT és 100/1997 (VI.13.) Kormányrendelet alapján végezzük.
- **Osztályozó vizsga:** a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51 §-ának (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott és emiatt a teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.
 - Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. A tanév végén a tanuló akkor tehet osztályozó vizsgát, ha a nevelőtestület engedélyezi számára. A nevelőtestület ezt akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a húsz tanórát és az iskola eleget tett a rendeletben foglalt értesítési kötelezettségének.
 - Az osztályozó vizsga formájáról (írásbeli, szóbeli, ill. mindkettő) az érintett szaktanár dönt minden korosztálynál. Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyv készül, melyet aláírásukkal hitelesítenek a vizsgáztatásban résztvevő tanárok.
- **Különbözeti vizsga:** különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki
 - másik iskolából érkezik iskolánkba és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag között tartalmi vagy tantárgyi különbség van
 - másik iskolatípusból érkezik
- **Javítóvizsga:** javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki
 - a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott legfeljebb három tantárgyból,
 - az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.
 - az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

A kiskorúak javítóvizsgáján a szülő is részt vehet, de annak folyamatába bele nem szólhat. A javító vizsgáról jegyzőkönyv készül, melyet aláírásukkal hitelesítenek a vizsgáztatásban résztvevő tanárok.

- **Pótló vizsga:** pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha
 - a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A pótvizsga a gyermeket tanító szaktanár, tanító irányításával, de három pedagógus előtt zajlik.
- A vizsgák időpontja: vizsgatípustól függően az éves munkaterv, vagy külön ütemterv szerint. Ettől eltérni az igazgató vagy tagintézmény-igazgató engedélyével lehet. A vizsgák követelménye a NAT és a kerettanterv által meghatározott és a helyi tantervben szereplő, az arra a tanévre vonatkozó tananyag.
- A vizsga feladatlapok különböző típusú feladatokat tartalmaznak, melyek a tanultak felidézését, alkalmazását és értelmezését igénylik. A vizsga lehetővé teszi annak értékelését, hogy a vizsgázó
 - milyen mélyen sajátította el az előírt témák tényeit, összefüggéseit, törvényeit,
 - milyen színvonalon képes hasonlóságokat, különbségeket, ok-okozati és egyéb összefüggéseket felismerni,
 - mennyire képes táblázatokból, grafikonról, térképekről vagy más ábráról információkat leolvasni, értelmezni,
 - milyen szinten tudja a tanult ismereteket, módszereket és eljárásokat alkalmazni,
- Az egységes javítást és értékelést a tantárgy szakmai munkaközösség-vezetője által adott útmutató biztosítja. Az elbírálás szempontjai:
 - a tanuló tantárgyi felkészültsége, tudásának mélysége
 - a felelet logikus felépítettsége
 - a tanuló fogalmazásmódja, stílusa.
- Az írásbeli vizsga eredményét 1 héten belül a tanulóval közölni kell.
- Az írásbeli és szóbeli vizsgákon a vizsgázó tantárgyi eredményét jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen osztályzatokkal kell minősíteni.

Egész évben is fontos a folyamatos ellenőrzés és értékelés, mert a pedagógus, a gyermek, a tanuló és a szülő is így látja a folyamatos előrehaladást ill. a nehézségeket.

- A tanulókat félévenként legalább három érdemjegy alapján osztályozzuk, az érdemjegyszerzés módját a szaktanár határozza meg (szóbeli, írásbeli, óra alatti munkáért, önálló kiselőadásért, versenyen való részvételért stb.).
- A köznevelési törvény módosításából eredően szöveges értékelést alkalmazunk a második évfolyam félévéig.
- A többi évfolyamon a tanuló tudását jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2) és elégtelen (1) minősítéssel értékeljük. A tanulók félévi ill. év végi tantárgyi jegyét a szaktanár javaslata alapján a nevelőtestület dönti el. Egy-egy tantárgyból a kiemelkedő teljesítményt záradékban kell beírni a hivatalos dokumentumokba. A záradék szövege: „..... tantárgyból dicséretben részesül.”
- A növendék magatartás és szorgalom jegyét az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület határozza meg.
- Az egyéni munkarenddel rendelkező tanulók félévenként tesznek vizsgát. Ettől eltérni az igazgató illetve tagintézmény-igazgató engedélyével lehet.

- A bizonyítványok záradékolásáról az osztályfőnökök gondoskodnak, a törzslap záradékolását az iskola vezetése végzi/ellenőrzi.

6.3. A magatartás és szorgalom érdemjegyek feltételei, a tanulók jutalmazásának és fegyelmezésének elvei

6.3.1. A magatartás érdemjegynél figyelembe vett szempontok

- aktivitás, példamutatás,
- a közösségi célokkal való azonosulás,
- a közösségre való hatás,
- törődés társaival,
- a házirend betartása,
- a viselkedés, a hangnem és
- a fegyelmezettség

Mindezek alapján a magatartásból adott érdemjegy feltételei a következők:

Példás érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki elvégzi iskolai kötelességét,
- aki a közösség munkáját elősegíti jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával valamint példás viselkedésével;
- aki szereti és szervezi a közösségi életet;
- aki betartja a házirendet és társait is arra ösztönzi;
- aki mindenkivel tisztelettudó, udvarias;
- aki fegyelmezett, segítőkész és megbízható;
- aki önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti.
- aki valamilyen kiemelkedő teljesítményéért osztályfőnöki, igazgatóhelyettesi vagy igazgatói dicséretet kapott,

Példás minősítést nem kaphat az a tanuló,

- aki fegyelmező intézkedésben (szaktanári figyelmeztetővel kezdődően) részesült adott tanévben,
- akinek szorgalma változó, csak a nevelőtestület érintett tagjainak kivételes engedélyével.

Jó érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- a közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt.
- aki betartja a házirend szabályait;
- aki általában tisztelettudó és udvarias;
- aki zömében segítőkész, megbízható;
- aki pontosan jár iskolába,
- aki fegyelmezetten viselkedik,

Változó érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt;
- viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- aki a házirendet csak figyelmeztetésre tartja be;
- aki nem tisztelettudó, nem udvarias;
- aki nem segít;

- akinek a fegyelme ingadozó, munkája pontatlan;
- aki igazolatlanul mulasztott.

Változónál jobb minősítést nem kaphat az a tanuló,

- akinek osztályfőnöki intése vagy annál magasabb szintű fegyelmi büntetése van az adott tanévben,
- akinek 5-nél több igazolatlan órája van,
- akinek gyakran hiányos a felszerelése.

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló,

- aki hátráltatja a közösség fejlődését, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- aki közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart;
- aki a házirendet figyelmeztetés ellenére sem tartja be;
- aki tiszteletlen, udvariatlan, nyegle;
- aki fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik;
- aki igazgatói megrovása vagy annál magasabb szintű fegyelmi büntetése van az adott tanévben;
- aki 10 vagy annál több órát igazolatlanul mulasztott.
- felszerelését rendszeresen otthon felejt

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

6.3.2. A szorgalom érdemjegy kialakításánál figyelembe vett szempontok

- tanulmányi munka,
- általános tantárgyi munkavégzés, tanórai (kooperatív) munka,
- feladatvállalás,
- önállóság,
- a tanórán kívüli információk felhasználása.

A szorgalmi minősítő osztályzat tartalma:

Példás:

- ha képességeihez, körülményeihez mértén pontosan elvégzi a feladatát;
- ha a munkában önálló, az önellenőrzése rendes;
- ha kötelességtudata magas fokú;
- ha érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed;
- ha taneszközei tiszták, rendesek és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza;
- ha tanórákon aktív, szívesen vállal többlet-feladatokat is, és azokat elvégzi.

Jó:

- ha figyel órakon, és megbízhatóan dolgozik;
- ha ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, ellenőrzi önmagát;
- ha általában felkészül;
- ha érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül;
- ha taneszközei rendezettek;
- ha tanórákon többnyire aktív.

Változó:

- ha munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen;
- ha csak utasításra fog hozzá az önálló munkához;
- ha munkája változékony jellegű;
- ha szétszórtság jellemzi;
- ha tanulmányi teljesítménye elmarad a képességeitől;
- ha felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- ha érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból lerontja.

Hanyag:

- ha figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a feladatait nem végzi el;
- ha nem hajlandó munkavégzésre;
- ha nem törődik kötelességeivel;
- ha érdektelenség, közöny jellemzi;
- ha bármilyen tárgyból szummatív jelleggel 1 érdemjegyet kapott.
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

6.3.3. A tanulók jutalmazásának elvei

A tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét tanulmányi, sport, kulturális, diáktanácsai tevékenységgel erősítő tanulókat jutalomban részesítjük.

Ezek lehetnek:

- átlagon felüli aktivitásért, jó munkáért osztályfőnöki dicséret,
- házi versenyen elért eredményért, egész éves kimagaslóan jó munkáért tanítói ill. szaktanári dicséret,
- kiemelkedő közösségi munkáért osztályfőnöki vagy igazgatói dicséret
- megyei verseny vagy egyéb kimagasló eredmény esetén igazgatói dicséret és jutalomkönyv a tanév végén a tanulók, nevelők és a szülők közössége előtt,
- több tárgyból kiemelkedően jó teljesítés esetén nevelőtestületi dicséret és könyvjutalom a tanév végén ugyancsak a tanulók, nevelők és a szülők közössége előtt.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a négy, nyolc, tizenkét éven át kitűnő vagy jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

6.3.4. A tanulók fegyelmezésének elvei

6.3.4.1. A fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki kötelességeit és a házirendben foglalt szabályozókat enyhébb formában megszegi, igazolatlanul mulaszt, tanulóhoz nem méltó magatartást tanúsít, tanulmányi kötelezettségeit sorozatosan megszegi, fegyelmező intézkedésben részesül, mely nem megtorló jellegű, hanem nevelési eszközként a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál.

A fegyelmező intézkedések szóban és írásban a következők lehetnek:

- szaktanári (szakoktatói) napközis tanári és ügyeletes tanári figyelmeztetés, intés, megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- tagintézmény-igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
- nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás

Az írásos intések előtt szóbeli figyelmeztető intézkedésben vagy írásos figyelmeztetésben kell részesíteni a tanulót, kivéve, ha a cselekmény súlya azonnali írásos intést tesz szükségessé. Az igazgatói írásbeli intést az osztályfőnök kezdeményezi.

A fegyelmező intézkedéseket KRÉTA naplóba be kell írni.

6.3.4.2. A fegyelmi büntetések

Ha a tanuló a kötelességeit vétken és súlyosan, illetve ismétlődően megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesítendő.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

A felelősségre vonás eljárásmódjára és formájára nézve az Nkt. és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szabályozása az irányadó.

6.4. A csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A tanulók az iskolai foglalkozásokon osztály – vagy csoportkeretben vesznek részt saját tantermükben, illetve a tantárgy speciális igényei szerint szaktantermekben, vagy csoportokban az ilyen célra kialakított szaktantermekben, helyiségekben.

Simontornyán csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, minden intézményben az etika/hit- és erkölcstan tantárgyat. Egyéb tantárgyi bontásra csak nagy osztálylétszám esetén kerül sor.

7. Az iskolai élet munkarendje

7.1. Az iskolai élet munkarendje, a tanév programja a törvényben meghatározottakon túl

- Szülői értekezletek és fogadóórák évente legalább két alkalommal
- Nyílt napok
- Gimisek „csuriavatója”
- Megemlékezés Petőfi Sándorról (Sárszentlőrincen) - szeptember
- Megemlékezés Illyés Gyuláról (Pálfán és Simontornyán) - november
- Megemlékezés az intézmény névadójáról, Vak Bottyánról (Simontornyán) - november 11.

- Megemlékezés Vörösmarty Mihályról (Pincehelyen) – december
- Megemlékezés Lázár Ervinről (Pálfán) – május
- Karácsonyi ünnepély
- Farsangi karnevál (február)
- Gimnáziumi szalagtűző (Simontornyán) - november
- Gyermeknap (május vége)
- Ballagás (május és június)
- Megemlékezések nemzeti ünnepeinkről: március 15., október 23.
- Nemzeti emléknapjainkról:
 - Aradi vértanúk napja - október 6. (emlékműsor)
 - Az 1956-os forradalom leverésének napja – november 4. (koszorúzás)
 - A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja - február 25. (emlékműsor)
 - A holokauszt áldozatainak emléknapja - április 16. (emlékműsor)
 - Trianoni emléknap és a Nemzeti Összetartozás Napja – június 4. (projektnap, emlékműsor)
- Megemlékezések jeles napjainkról:
 - Költészet Napja – április 11.

7.2. Egyéb helyi szabályzók

Az intézmény alapvető iratait egy dokumentumgyűjteménybe foglaljuk egybe. Az egyszerűség kedvéért nem szerepelnek a helyi pedagógiai program hivatalos mellékleteként.

A dokumentumgyűjteményben található:

- Alapító okirat
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium szervezeti és működési szabályzata
- Kollektív szerződés
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Szülői Munkaközösségének szervezeti és működési szabályzata
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Diákönkormányzatának szervezeti és működési szabályzata
- A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium Pedagógiai programjának 1 példánya teljes terjedelemmel
- A mindenkori éves munkaterv
- A mindenkori érvényes házirend ill. belső szabályozók.

7.3. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program

elemek

Intézményünk sikeresen vett részt az Oktatási Hivatal által kidolgozott EFOP-3.3.5-17-2017-00022 azonosító számú projekt tematikus program kísérleti megvalósításában.

A projekt során megismert és alkalmazott új módszertani elemek és jógyakorlatok beépülnek az iskola helyi tantervébe, nevelő-oktató munkába.

Célok:

Kiemelt cél:

A konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése.

Ennek megvalósítása érdekében lehetőséget biztosítunk a gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások számának növelésére a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon.

- A lemorzsolódás megelőzése, tanulói eredményesség érdekében a tanulást támogató pedagógiai módszerek, élménypedagógiai elemek alkalmazása a tanulás-tanítás folyamatában tanórán és tanórai foglalkozásokon kívül.
- A projekt elemek alkalmazása az iskolai nevelés-oktatás folyamatában az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítve a tanulók szellemi és testi fejlődését.
- A tanév során anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok, az egészségnevelési, mozgásfejlesztő és a környezeti nevelési programsorozatok megvalósítása.
- A non-formális és informális keretek között, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló programok erősítése az esélyegyenlőség a hátránykompenzáció érdekében.

Feladatok:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret
- közösségfejlesztés
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak
- nyitott tanulási-nevelési környezetben megvalósuló programok a társadalmi együttműködés erősítéséhez
- integrált oktatás megvalósítása

IV. A TANULÓK KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATÁNAK MEGSZERVEZÉSE

1. Középiskolánkban meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott felelős (pedagógiai asszisztens vagy az iskolatitkár) a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott **ötven óra** közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

2. A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jóléti,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelmi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős,
- h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

3. A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

4. Az iskolánk lehetőleg a 10-12. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

5. A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

6. A közösségi szolgálat teljesítése körében **egy órán hatvan perc** közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

7. A közösségi szolgálat helyszínén a tanuló **tanítási napokon** alkalmanként **legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül** alkalmanként **legkevesebb egy, legfeljebb ötórás** időkeretben végezheti a tevékenységet.

8. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

9. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
- b) a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium eljárásrendje:

1. A tanuló a *Jelentkezési lappal* jelentkezik közösségi szolgálatra az iskolában.
2. Az iskola *Együttműködési megállapodást* köt a fogadó szervezettel.
3. A tanuló és a szervezet a munka során *naplót* vezet, melyet minden szeptemberben lead az osztályfőnöknek.
4. Az elvégzett órákról az iskola igazolást állít ki a tanulónak.

A Jelentkezési lap, az Együttműködési megállapodás és a Napló letölthető intézményünk honlapjáról. (<https://vakbottyan-stornya.edu.hu/>)

V. Intézményünkben megvalósuló programok, pályázatok

1. TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0023 „Partnereinkkel karöltve, gyermekeink sikeréért” esélyegyenlőségi pályázathoz kapcsolódóan a következőket szeretnénk a Pedagógiai Programunkba beépíteni:

1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű és a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett gyermekek/tanulók iskolai sikerességét elősegítő, befogadó szemléletet közvetítő, a gyermekek, tanulók szükségleteit figyelembe vevő, differenciáló pedagógiai módszerek alkalmazása.
2. Átmenetek kezelését támogató, szülőknek és gyermekeknek, tanulóknak szóló programok, tevékenységek megvalósítása (óvoda-iskola átmenet, általános iskola középiskola átmenet, alsó-felső tagozat közötti átmenet).
3. Az intézményen kívüli partneri kapcsolatok erősítése, a helyi és településen kívüli kapcsolati háló szélesítése (pl. szakmai, tanulmányi, közösségi, sport és kulturális rendezvények, szervezése és lebonyolítása); együttműködések kialakítása és fejlesztése az egészségügyi, a szociális intézményrendszerrel.
4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett gyermekek/tanulók szüleinek bevonása, aktív részvételének ösztönzése, velük partneri kapcsolat kialakítása, családlátogatások, közösségi rendezvények szervezése.
5. A települési roma nemzetiségi önkormányzattal történő együttműködés valamint a roma – különösen a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett – gyerekek és családjaik bevonását segítő tevékenységek.
6. A továbbtanulást támogató tevékenységek, pályaaorientációs programok megvalósítása.
7. Az iskolai felkészülést, kreatív szabadidős tevékenységeket biztosító, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – különösen a végzettség nélküli iskolaelhagyással veszélyeztetett – gyermekek sikeres szocializációját segítő, tanórán kívüli szabadidős programok, kulturális rendezvények szervezésének, illetve azokon való részvétel támogatása.

2. EFOP-3-2-14-17-2017-00003 számú „Nyelvtanulással a boldogulásért” című pályázat

Az intézmény elkötelezett a Pannon Egyetemmel a 2018. január 1-je és 2020. december 31-e közötti időszakban együttműködésben megvalósított, EFOP-3.2.14-17-2017-00003 „Nyelvtanulással a boldogulásért” projekt keretében kialakított és külön dokumentált, a nyelvtanulást kortárs módszerekkel és tartalmakkal támogatni hivatott nyelvpedagógiai szemlélet fenntartása, továbbvitele, folyamatos felülvizsgálata és innovációja mellett.

3. EFOP-3.3.5-17-2017-00022 „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása a Tamási Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben”

Simontornyán, Pálfán és Pincehelyen a 2017-2018. tanévben és a 2018-2019. tanévben az intézmény részt vesz az Oktatási Hivatal által kidolgozott tematikus programok kísérleti megvalósításában.

A projekt során megismert és alkalmazott új módszertani elemek és jógyakorlatok beépülnek az iskola helyi tantervébe.

2018. és 2019. júniusának 3-4. hetében napközis tematikus programokat valósít meg, az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 projekt keretében.

Érintett évfolyamok: 1-7. évfolyam.

Alkalmazott témamodul:

- Környezetvédelem, természetismeret
- Művészeti nevelés

4. Lázár Ervin program

A Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programjának kiegészítése a nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján:

„A Kormány

1. egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége;

2. az 1. pontban meghatározott kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot, amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét;”